

Mostovi

Križe

jubilejna številka
ob 150-letnici
osnovne šole

Leto 1859

Leto 1900

Leto 1971

MOSTOVI

jubilejna številka
ob 150-letnici
osnovne šole

Križe

Leto 1859

Leto 1900

Leto 1971

Publikacijo so pripravili: **Andreja Polanšek, Mitja Spreizer, Polonca Mohorčič, Sonja Ficko**

Oblikovanje in prelom: **Nataša Dovžan**

Naslovnica: **Dragica Štalc, Nataša Dovžan**

Lektoriranje besedila: **Mitja Spreizer, Sonja Ficko**

Tisk: **Tiskarna Kara, d. o. o.**

Število izvodov: **400 izvodov**

KAZALO JUBILEJNE ŠTEVILKE ŠOLSKEGA GLASILA MOSTOVI
OB 150-LETNICI OSNOVNE ŠOLE KRIŽE

ZAHVALA	4
PREDGOVOR – JUBILEJNI ŠTEVILKI NA POT	5
OB 150-LETNICI ŠOLE	6
POGLED NAZAJ	7
MOJIH ŠESTINDVAJSET LET NA OSNOVNI ŠOLI KRIŽE	9
150 LET OSNOVNE ŠOLE KRIŽE	10
<i>Od ustanovitve pa do prve svetovne vojne</i>	10
<i>V času stare Jugoslavije</i>	11
<i>Skozi vihre druge svetovne vojne</i>	14
<i>Pionirji in tovarišice v socialistični Jugoslaviji</i>	15
<i>Nova stavba in novo ime</i>	25
<i>Devetletka, tabori in projekti v novi državi</i>	36
<i>Zaključek</i>	39
ŠPORTNE AKTIVNOSTI	55
TEKMOVANJA	57
KULTURNI DOGODKI	58
KROŽKI	60
IZBIRNE VSEBINE	60
SODELOVALI SMO	62
LITERARNI PRISPEVKI UČENCEV	63

ZAHVALA

Ob izidu jubilejne številke šolskega glasila Mostovi se zahvaljujemo za donacijo gospema Elizabeti Ortner Born in Mariji Peič, hčerkama pokojnega dr. Karla Borna iz Tržiča.

Zahvaljujemo se tudi tiskarni Kara d.o.o., za pomoč pri tiskanju vabil in jubilejni izdaji glasila.

PREDGOVOR – JUBILEJNI ŠTEVILKI NA POT

V šolskem letu 2009/2010 naša šola praznuje 150. obletnico obstoja, saj je po ohranjenih dokumentih leto 1859 zapisano kot začetek organiziranega izobraževanja v Križah. Pouk je sprva potekal v poslopju, imenovanem »mežnarija«. Takrat so bili pogoji dela drugačni, prav tako pa tudi načini poučevanja. Lesene klopi, krede in table so danes večinoma že zamenjali sodobno oblikovano pohištvo, računalniki, projektorji, interaktivne table itd. Učenci, starši in učitelji pa v nečem ostajamo enaki. Vsi si želimo znanja, topline, veselja, dobrih medsebojnih odnosov in čuta pripadnosti šoli. Zato si na naši šoli prizadevamo, da te vrednote vzpodbujamo.

Z uvedbo devetletke smo dobili novo obliko pouka, ki jo imenujemo zunanja diferenciacija, začeli smo uvajati individualizirani pouk za učence s posebnimi potrebami. Zaradi tega postaja tudi sedanje šolsko poslopje pretesno. Zato smo toliko bolj veseli, da skupaj z našo ustanoviteljico, Občino Trzič, načrtujemo gradnjo šolskega prizidka v letu 2011.

Jubilej je priložnost, da obujemo spomine na vse, kar je bilo dobrega narejenega v preteklosti. Zato lahko zapišem, da se šola že ves čas od svoje ustanovitve trudi biti prvovrstna. Zasluge zato pa imajo vsi, ki so šolo vodili, ustanoviteljica šole, ki je vedno znova z različnimi adaptacijami izboljševala prostorski standard šole, učitelji, ki so in še poučujejo v šoli ter nepedagoški delavci, ki s svojim delom omogočajo brezhibno delovanje šole.

Najpomembnejši pa so seveda učenci in njihovi starši, brez katerih šole ne bi bilo. Vsem ob tem visokem jubileju iskreno čestitam in se zahvaljujem za opravljeno delo.

Prepričana sem, da ste skupaj z menoj ponosni na našo šolo, da imate možnost prispevati k njenemu razvoju in oblikovanju naše skupne zgodbe.

Zgodbe o dobri in uspešni šoli.

Ravnateljica Erna Meglič, prof.

OB 150-LETNICI ŠOLE

Ob visokem jubileju Osnovne šole Križe zaposlenim, učencem ter vsem, ki ste v preteklosti pomagali pri njenem razvoju, izrekam iskreno priznanje. Na tem mestu gre posebej omeniti izjemno požrtvovalnost domačinov, ki ste s samoprispevkom gradili šolo.

Osnovna šola je locirana v prelepem naravnem okolju, tako da so otroci ves čas v stiku s podeželjem in z naravo. Hkrati se mi zdi izredno dragocena njena vpetost v življenje v kraju, ki se kaže v sodelovanju učencev na prireditvah in drugih pomembnejših dogodkih. Vesel sem, da nam je skupaj s prizadevnim vodstvom šole v preteklih letih uspelo izvesti kar nekaj pomembnih investicij. Zamenjali smo streho, na njo namestili sončno elektrarno, tako da je šola postala energetska neodvisna, otroci pa lahko dnevno spremljajo njeno delovanje. Prenovili smo kuhinjo, sanitarije za učence in učitelje, preplastili rokometno igrišče ob šoli, naslednje leto bomo obnovili še atletsko stezo z gumijasto podlago. V prihodnjih letih načrtujemo izgradnjo prizidka k osnovni šoli, v katerem bi poleg učilnic in kabinetov svoje prostore dobila tudi šolska knjižnica ter multimedijška učilnica.

Osnovna šola Križe z usposobljenim in entuziastičnim učiteljskim kadrom našim otrokom zagotavlja kvalitetno in uporabno znanje, njeni učenci so uspešni v nadaljnjem šolanju in dobro pripravljeni na kasnejše življenje. Učiteljem in učencem ob jubileju še enkrat čestitam in jim želim še nadaljnje uspešno delo!

*mag. Borut Sajovic,
župan Občine Tržič*

POGLED NAZAJ

Vrnitev v osnovno šolo ni bila enostavna, bila pa je moja želja, ki jo kasneje nisem nikoli obžaloval. Ni bilo enostavno se vključiti po daljšem obdobju v izobraževalno-učni proces, ki je kot živ organizem podvržen stalnim strokovnim spremembam, ki jih je bilo med mojo odsotnostjo kar nekaj. Prepričan sem bil, da če si s srcem za stvar in s sodelovanjem in podporo učiteljskega zbora, ki je bil visoko strokoven in dovzeten za spremembe, ter sodelovanjem staršev in željo otrok po nadgradnji osnovnih znanj, uspehi ne morejo izostati.

Pogoje za delo smo v večji meri uspešno izkoristili in izpeljali kar nekaj projektov, ki so zaznamovali naš šolski prostor. Poleg nadgrajevanja strokovnega znanja učiteljev in uspešnega uvajanja programa 9-letne osnovne šole, smo želeli s projekti nadgraditi znanje otrok in jih oblikovati v osebnosti s pozitivnim pogledom na samopodobo. Osnovna šola Križe je bila prva slovenska šola, kjer smo ustanovili denarni fond, preko katerega smo finančno podprli organizacijo in izvedbo razširjenega programa, še zlasti raziskovalne tabore, šole v naravi in tudi nakupe sodobne učne opreme. Odmevni so bili tudi turistično-gostinski dnevi, ki so bili vsebinsko grajeni na posameznih tematskih področjih in so nadgrajevali znanje učencev, doseženo pri rednem pouku. Za vsako posamezno prireditev je bilo potrebno opraviti tudi po več deset raziskovalnih nalog s poudarkom predvsem na etnologiji, obrtnih dejavnostih, ki izumirajo, ekologiji, športu, zdravem načinu življenja in medsebojnih odnosih. V priprave, ki so potekale od 4 do 6 mesecev, so se učenci vključevali na osnovi osebnih nagnjen, interesov in sposobnosti. Turistično-gostinski dnevi so bili dobro sprejeti v celotnem kolektivu in našem šolskem okolju, dali pa so tudi vzpodbudo za organizacijo in izvedbo podobnih projektov na marsikateri slovenski šoli. In ne nazadnje, tu so bili tudi projekti zgodnjega učenja tujega jezika na razredni stopnji, računalniško opismenjevanje in projektno delo, kjer smo bili med prvimi šolami in smo orali ledino.

Čas mojega dela v šoli se počasi odmika, a se še vedno rad spominjam let, ki sem jih aktivno preživel skupaj z generacijami učencev in učiteljev. Vesel sem in ponosen, da sem delal med ljudmi, ki so bili v večini vedno pripravljeni slediti in aktivno sodelovati pri doseganju višjih ciljev v dobro otrok.

Janez Piškur, ravnatelj v letih 1985 - 2005

MOJIH ŠESTINDVAJSET LET NA OSNOVNI ŠOLI KRIŽE

V času, ko sem se odločil za učiteljski poklic, učitelj ni bil le šolnik otrokom. Posebno v zaostalih in odročnih predelih je bil učitelj pobudnik kulturnega in družbenega življenja v kraju, organizator strokovnega usposabljanja mladih in starejših.

Tako naju je z ženo, tudi učiteljico, življenjska pot leta 1960 pripeljala poučevat v Križe. Poučeval sem tehnični pouk in vodil krožke, ki so jih učenci v popoldanskem času z veseljem obiskovali. V tem času so učenci kriške šole postali državni prvaki v ladijskem modelarstvu. Od leta 1970 pa do upokojitve sem bil ravnatelj šole, s katero smo povezani naši štirje rodovi: moja oče in mati, jaz, moja otroka in moja vnuka.

Moji starši so obiskovali pouk v stari stavbi mežnariji, kjer je bil samo en prostor namenjen poučevanju. Sam sem obiskoval pouk v šolskem poslopju, ki je bilo zgrajeno pred dobrimi stotimi leti. Leta 1958 so šolo prizidali, imela je šest učilnic. Šola je kmalu postala premajhna.

V tistem času sem prevzel vodenje šole in si prizadeval, da bi kraj dobil novo šolsko poslopje, učenci pa boljše pogoje za šolanje. Današnja šola je bila zgrajena s samoprispevkom občanov na zemljišču nekdanje vojašnice. V njej poteka pouk od leta 1970. Dobri prostorski pogoji so omogočili, da so se na šoli razvile številne športne in kulturne dejavnosti, ki so obogatile delo. Šola je nekaj časa izvajala program celodnevne osnovne šole za učence od 1. do 4. razreda. Trudil sem se, da je bila šola tudi primerno materialno opremljena.

Razvoj in delovanje šole morata slediti potrebam časa, odzivati se morata na nove pobude in spremembe, iskati rešitve in se nenehno povezovati s starši in okoljem z namenom, da bi učencem ponudili čim več znanja, vzgoje in drugih vrednot, potrebnih za življenje. Večino doseženega je plod trdega dela in ustvarjalnosti učiteljev, učencev in šole kot celote. Dosežki in uspehi učencev Osnovne šole Križe so dokaz, da se na šoli dela dobro.

Ob častitljivem jubileju želim šoli uspešno nadaljnje delo in veliko ustvarjalne volje.

Janez Ribnikar, ravnatelj v letih 1970 - 1985

ŠOLA NEKOČ

150 LET OSNOVNE ŠOLE KRIŽE

Od ustanovitve pa do prve svetovne vojne

Kriška ljudska šola je bila ustanovljena leta 1859 v času Avstrijske monarhije. Prvi učitelj je bil Ivan Mandeljc, ki je z rednim poučevanjem začel januarja 1860. Do šolskega leta 1888/89 je pouk potekal precej redno, nato pa so tedanjega učitelja Konrada Mallya premestili. Učenci so ostali brez učitelja, zato jih je začasno poučeval kriški kaplan Alojzij Žužek. Prvega marca 1889 pa je v vas prišel nov učitelj Janko Jezeršek.

Šola je bila enorazrednica. Pouk je potekal v slovenskem jeziku. V ljudskih šolah so se otroci v tistem času učili verouka, jezika, pisanja, računstva in geometrijskega oblikoslovja, prirodoznanstva, zemljepisa in zgodovine ter petja. Ročna dela za deklice in telovadbo za dečke so na kriški šoli uvedli leta 1893. Posebno nad telovadbo starši na splošno niso bili navdušeni, saj so menili, da si pri tem otroci le trgajo obleko. Šolarji so imeli tudi eno uro kmetijskega pouka na teden. Šolstvo je bilo v tem času že podržavljeno in učitelji so plačo dobivali od dežele.

*Slika: Do leta 1900 je pouk potekal v »mežnariji« ob kriški cerkvi.
Podoba stavbe je iz leta 2005. Foto: Janez Kavar.*

Pouk je potekal v poslopju ob cerkvi, ki se je imenovalo »mežnarija«. Stavba je postala pretesna, zato so leta 1900 čez cesto zgradili novo šolsko poslopje. Z denarnimi prispevki in delom so pri gradnji sodelovali tudi vaščani in nova šola je bila slovesno blagoslovjena 24. oktobra 1900. Istega leta se je šola razširila v dvorazrednico. Kot druga učna moč je na šolo prišla učiteljica Helena Debevc. Leta 1912 je šola dobila še tretji razred, v katerem je poučevala Helena Oranič.

Kriško šolo so obiskovali otroci iz Križev, Pristave, Retenj, z Brega, iz Žiganje vasi, Sebenj, Seničnega, s Spodnjega in z Zgornjega Veternega, iz Gozda, Novakov in do leta 1922 tudi z Golnika. Otroci so v šolo prihajali peš.

Najdaljšo pot so morali prehoditi učenci iz Gozda in Novakov, saj je pot v šolo trajala kar slabo uro.

Izleti so bili že od nekdaj v veliko veselje učencem. Bili so tudi nagrada za najbolj prizadevne in poročilo o takem izletu v šolski kroniki prvič zasledimo leta 1884. Opis nam nazorno pričara razmere ob koncu 19. stoletja: *“Pridni učenci in učenke so se udeležili izleta na Golnik. Ob 6. uri zjutraj se je v šoli zbralo 53 otrok. Paroma in pevaje so šli proti Seničnemu, kjer je bila ob pol sedmih sveta maša, pri katerej so otroci peli ter se je končala s cesarsko himno. Po sveti maši so šli v hišo g. Bajda, kateri nam je zadovoljno prepustil prostor in kuhinjo, za kar mu bodi izrečena zahvala. Otroci so tu dobili zajtrk. Po zajtrku smo se podali paroma proti Golniku. Blagorodna gospa M. Kolz je ukazala pokositi travnik, kjer so se otroci igrali in skakali. Tudi nam je prepustila „Kolovrat“, hišo za oskrbnika, ki je pa bila prazna s kuhinjo ter nas preskrbela z lesom. Ob 12. se podajo otroci s travnika na „Kolovrat“, kjer so dobili kruha, bržol, fancotov in vsak majhen kozarec vina (prirejeno po Šolski kroniki, prva knjiga, leto 1884).“*

V tem obdobju sicer skromni zapisi v šolski kroniki poročajo o večkratnih mesečnih prekinitvah pouka zaradi otroških bolezni. Tako sta na primer leta 1890 razsajali najprej pozimi huda gripa, nato pa davica, 1896 pa oslovski kašelj.

Med prvo svetovno vojno so bila šolska vrata velikokrat zaprta. Pouk so spomladi in jeseni skrajšali, da so otroci lahko pomagali pri poljskih in drugih opravilih ter tako za silo nadomestili moške, ki so odšli v vojsko. Šolski zvonec ni zvonil tudi od sredine oktobra 1917 do januarja 1918, ker so se v šolskem poslopiju nastanili nemški vojaki.

V času stare Jugoslavije

Leta 1918 je Avstro-Ogrska država razpadla. Na njenih ruševinah je za slab mesec nastala Država Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki se je že 1. decembra 1918 združila s kraljevinama Srbijo in Črno goro v Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, od leta 1929 imenovano Jugoslavija.

Šolski sistem se v novi državi ni takoj spremenil in na Slovenskem je še naprej veljala staroavstrijska šolska zakonodaja.

Trirazredna ljudska šola v Križah se je leta 1919 razširila v štirirazrednico s ponavljalno šolo. Ponavljalna šola je bila namenjena otrokom, ki niso nadaljevali šolanja v meščanski, strokovni ali kakšni drugi šoli, morali pa so izpolniti osemletno šolsko obveznost.

Novi šolski zakon iz leta 1929 je osnovno šolo preimenoval iz ljudske v narodno in jo ločil na štiriletno osnovno in štiriletno višjo narodno šolo, kjer je pouk trajal do dopolnjenega učenčevega štirinajstega leta. Vendar so mnoge podeželske šole imele organiziranih le šest razredov višje narodne šole in niso imele rednega sedmega in osmega razreda. Namesto tega so imeli le pouk od novembra do konca marca kot nekakšen nadomestek za nekdanjo ponavljalno šolo. Tako je bila večina mladine deležna le šestletnega rednega šolanja.

Podobno je bilo tudi v kriški šoli, kjer so imeli le peti in šesti razred višje narodne šole, ki sta vključevala učence od petega do osmega leta šolske obveznosti. Tisti učenci, ki so želeli pridobiti nekoliko več izobrazbe, pa so se po četrtem razredu vpisali v obrtno ali pa v meščansko šolo v Trzič.

Kot rečeno, je pouk od leta 1900 potekal v stavbi blizu cerkve, čez cesto, ob križišču na desni, kjer se odcepi stranska pot v Sebenje. Šola je imela le tri učilnice. Zato je pouk potekal izmensko v dopoldanskem in popoldanskem času, nekatere učne ure pa so imeli v "mežnariji".

V arhivu najdemo popis šolskega inventarja, ki nam v misli prikliče podobo takratne učilnice: »V prostoru si najprej opazil visok učiteljev kateder, ob njem pa šolsko tablo, ki je stala na posebnem stojalu. Vsaka šolska klop je imela posebno odprtino, v kateri je stal tintnik. V kotu je viselo razpelo (križ), na steni pa slika Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra. Pri kraju je stalo vedro vode, blizu pa pljuvalnik. V razredu je bila še peč, ob kateri so bila naložena drva, zraven pa je stala še lopatka za pepel.«

Šolska stavba je leta 1933/34 dobila vodovod s pitno vodo. Na šolskem zemljišču so imeli urejen sadovnjak in zelenjavni vrt.

Šola ni imela telovadnice, niti igrišča. Pouk športne vzgoje je zato dostikrat odpadel. Namesto tega so učenci hodili na krajše izlete, na primer na Veterno, v Gozd ali na Močila.

Kriška šola je v tem obdobju večkrat spremenila ime. Iz Ljudske šole v Križah pri Trziču se je konec dvajsetih let preimenovala v Državno osnovno šolo Križe, leta 1933 so oznako osnovna zamenjali z narodna in se je tako imenovala Državna narodna šola Križe. Leta 1939 so šolo poimenovali po takratnem mladoletnem jugoslovanskem kralju in šola je tako nosila ime Državna mešana ljudska šola „Kralja Petra II.“ v Križah.

V tem obdobju je šola obiskovalo približno 270 učencev. Poučevalo jih je pet do šest učiteljev in nič nenavadnega ni bilo, da je v razredu sedelo 50 učencev in več. Po mnenju šolskega upravitelja so otroci šolo obiskovali dovolj redno in niso pretirano zanemarjali pouka. Med vzroki izostankov pa najdemo za današnje čase nenavadne razloge. Učenci so na primer manjkali, če so bile doma koline, zaradi obilice dela na polju, ker jim je pobegnila krava, pa tudi če so bili brez čevljev.

Učni uspeh je bil v povprečju precej nižji od današnjega, na primer leta 1940 je od 287 otrok razred ponavljalo 46 učencev, kar pomeni 16 odstotkov.

Na urniku so učenci ljudske šole imeli slovenski jezik, lepomisje, računstvo, telovadbo, petje, risanje, verouk, prirodoznanstvo, zemljepis in zgodovino, ročna dela, higieno in srbohrvaščino. Nekateri predmeti so nosili le drugo ime, drugih pa v današnji šoli ne najdemo več. Med takimi je lepomis, katerega kakšna ura nam tudi v današnjem času ne bi škodila.

Ročna dela so imeli fantje in dekleta ločeno. Prvi so se učili obrezovati sadno drevje, cepiti drva in plesti koše, dekleta pa plesti, kvačkati, vesti in krpati nogavice ter perilo.

Verouk je poučeval veroučitelj, ki je bil ponavadi domači župnik. Kot edinega tujega jezika so se učenci učili srbohrvaščino, nekakšno mešanico srbskega in hrvaškega jezika.

- 12 -

Kriška razredna osnovna šola v Kriškah

Razr. IV, odd. —, uč. stp. — Obiskuje ta razr. (odd., uč. stp.) —

Šolsko leto 1930/31. Ponavlja —

Izkaz
 Izkaz opravljen na podlagi izjavo župno šolskem napredku
 dat 23. 5. 1931. št. 164 v 7. letu.

Predmeti	Polletje		Letni uspeh	Podpis staršev, ozi. njih namestnikov
	I.	II.		
Vedenje	dobre	—	dobre	I.
Pridnost	—	—		
Versek	dobre	—		
Čitanje	dobre	dobre		
Pisanje	dobre	dobre		
Učni jezik	dobre	—		
Šlahersvaščina	dobre	—		
Računstvo in števila, oblikost	dobre	—		
Nazorni nauk in domazanstvo	—	—		
Zemljepis in zgodovina	dobre	—		
Prirodopis in prirodoslovje	dobre	—		
Risanje	dobre	—		
Pešje	dobre	dobre		
Telovadba	dobre	dobre		
Dolga ročna dela	dobre	dobre		
Dekliška ročna dela	—	—		
Ne-obvezni predmeti	—	—		
Zunanja oblika pisn. izdelkov	—	—		
Število zamuje- nih šolskih poldni	opravičenih neopravičenih	— —	Skupno št. vseh zamujev	1 —
Datum, kdaj se je izkaz izvilil	1. V. 1931.			

Za prestop v višji razred (oddelok, učno stopnjo) je — sposoben

Antoni Hrista
razredni učitelj

Slika: Spričevalo kriške šole iz leta 1928. Iz takratnih spričeval lahko vidimo, da so takrat ocenjevali tudi vedenje in pridnost.

V višjih razredih so poučevali tudi kmetijski pouk, ki pa so ga prilagodili krajevnim potrebam. Kriški šolarji so večinoma prihajali iz obrtniških in delavskih družin in okoli devetdeset odstotkov mladine je po končani šolski obveznosti odšlo v obrt, tovarne, posamezniki pa tudi v srednje šole. Zato so od kmetijskih panog intenzivneje poučevali le sadjarsvo in vrtnarstvo.

Tako kot v času pred prvo svetovno vojno so tudi v Kraljevini Jugoslaviji učenci bolj redko odšli na izlete. Večinoma so si peš ogledovali bližnje kraje ali pa so se odpravili v hribe. Vendar v tem času v šolski kroniki že zasledimo sicer zelo redke daljše izlete učencev. Enkrat na leto so se starejši učenci odpeljali na primer na Bled, v Bohinj ali v Ljubljano, potovali pa so z vlakom. Poleg pouka so učenci v takratni šoli opravljali tudi nekaj takrat tako imenovanega družbeno koristnega dela. V šolskem letu 1920/21 so na primer nabirali vrbove palice, par let pozneje so na poljih uničevali rjavega hrošča, v tridesetih pa so največ pogozdovali.

Šola je v tem obdobju že načrtno skrbela za zdravstveno stanje otrok, saj so imeli dokaj redne zdravstvene preglede, otroke pa so tudi cepili proti davici, škardatinki in pozneje v sodelovanju z zdraviliščem na Golniku še proti tuberkulozi.

V tem obdobju je šolski upravitelj, kakor so takrat imenovali ravnatelja, v kroniko z navdušenjem zapisal, da so se starši nekoliko bolj začeli zanimati za šolo in vzgojo mladine in leta 1936 so pripravili prvi roditeljski sestanek.

V času kraljevine so tudi na kriški šoli kot največji državni praznik obeležili 1. december - Dan ujedinjenja. Nastanek države so počastili s prepevanjem narodnih pesmi in s slovesno mašo v cerkvi. Praznovali so rojstne dneve takratnih kraljev Karađorđevićev. V duhu povezovanja jugoslovanskih narodov so obeležili tudi praznike drugih narodov v kraljevini, na primer srbski praznik Vidov dan. Praznovali so še materinski dan, dan Antona Martina Slomška, dečji dan ... Ob teh dnevih so pripravili gledališke igre ali pa so razstavili svoje izdelke. V tistem obdobju so v šolah praznovali tudi cerkvene praznike: božič, veliko noč, binkošti, vse svete, svečnico, vnebohod in praznik sv. Alojzija. Ob teh praznikih so se odpravili čez cesto k sveti maši.

Skozi vihre druge svetovne vojne

6. aprila 1941 je Nemčija s svojimi zaveznici napadla Jugoslavijo. Pouk na kriški šoli je bil prekinjen. Šolo so dokončno zaprli 7. maja. Nemški okupator je vseh šest takratnih učiteljev odpustil in štiri tudi izgnal. Janez Lampič in Leon Janškovec z družinama ter Anton Belihar so bili izseljeni v Srbijo, Valerija Rodič pa je bila kot učiteljska pomočnica premeščena na Koroško. Od vsega učiteljskega zbora je med vojno v Križah ostala le starejša učiteljica Helena Oranič, ki je po ukazu oblasti delala na občini. Nemška izseljevalna politika je zajela tudi šolske otroke. Skupaj z družinami so izselili 18 otrok. Nekateri so se vrnili že med vojno, drugi pa po osvoboditvi.

Julija 1941 so v Križe prišli prvi nemški učitelji. Takoj so pričeli z nemškimi jezikovnimi tečaji za šolsko mladino in odrasle. Redna nemška šola se je odprla 24. septembra 1941.

V skladu z nemško okupacijsko politiko je ves pouk potekal izključno v nemškem jeziku. Nemškemu učiteljem je bilo naročeno: „Kjer odpove beseda, se ne poslužujte slovenskega jezika, četudi ga znate. Potem rišite, rišite, rišite!“ Slovenska beseda je bila prepovedana tudi med odmori in male kršilce „novega reda“ so nemški učitelji, ki po večini niti niso imeli ustrezne izobrazbe, hudo telesno kaznovali.

Nemška šola se je v Križah zaprla okoli božiča 1943, ko so vsi učitelji s šolskim upraviteljem Jakobom Winklerjem na čelu zapustili Križe. Po poročanju kronike naj bi odšli zaradi partizanov. Pač pa je v Križah ostal nemški vrtec, ki je deloval v prostorih nekdanjega župnišča. Nemška oblast je po več kot enoletni prekinitvi pouka 19. januarja 1945 ponovno odprla šolo, vendar le za dobra dva meseca.

Med vojno je šolsko poslopje ostalo skoraj nepoškodovano. Stavbo je večkrat zasedla nemška vojska in zato je bila delno uničena oprema. V celoti je bila po naročilu okupatorja sežgana učiteljska in šolska knjižnica ter vsa učila in učni pripomočki. Knjige so morali učenci znositi na dvorišče, kjer so jih nemški učitelji sežgali.

Nekaj škode na stavbi je nastalo maja 1945, ko je prišlo do manjšega spopada med umikajočo se nemško vojsko in zasledujočo jugoslovansko 29. hercegovo divizijo. Izstrelki so poškodovali zidovje in razbili okenska stekla. Po koncu vojne so se v šolskih prostorih do konca junija 1945 nastanili vojaki.

Pionirji in tovarišice v socialistični Jugoslaviji

Po odhodu vojakov je bila šola počiščena, učilnice prebeljene in za silo pripravljene za pouk. Že poleti 1945 so učitelji pripravili tečaje za učence, ki so se jeseni želeli vpisati v nižjo gimnazijo. Vse ostale učence je šolski zvonec k pouku poklical šele 16. oktobra. Po vojni je najbolj primanjkovalo knjig in drugih učnih pripomočkov. Včasih niti papirja ni bilo dovolj in učenci so pisali kar na živilske papirnate vrečke. Otroci tudi niso imeli kaj prida znanja iz obdobja nemške okupacije. Zato so morali učitelji pri vseh učencih do desetega leta pričeti z osnovami branja in pisanja in zavoljo tega so bili drugi učni predmeti v prvem letu precej zapostavljeni.

Po vojni je šola ponovno delovala kot šestrazrednica. Za upravitelja je bil imenovan Janez Kavar.

Slika: Prva ohranjena fotografija učiteljskega zbora iz leta 1954/55. V omenjenem letu so poučevali (od leve proti desni): Vera Primožič, Viktor Kralj in Rozalija Oblak (stojijo) ter Albina Kavar, Janez Kavar in Angela Istenič.

Po vojni so se na področju šolstva zgodile številne reforme. Najprej so leta 1946 po celotni Jugoslaviji uzakonili sedemletno šolsko obveznost. Za Slovenijo je bil to korak nazaj, saj je pred tem imela osemletno šolsko obveznost. Tudi kriška šola je leta 1948 postala sedemletka, kriški šolarji pa, tako kot vsi šoloobvezni otroci po Jugoslaviji, zajeti v šolanje, sestavljeno iz štirih razredov osnovne in treh razredov višje osnovne šole.

Nova sprememba je prišla že pomladi 1950, ko so vse sedemletke preoblikovali v nižje gimnazije. Tako so se višji razredi kriške sedemletke spremenili v Nižjo gimnazijo Križe in se tudi upravno ločili od osnovne šole, čeprav je vodstvo ene in druge ostalo v rokah istega šolskega upravitelja.

Kriška gimnazija je delovala le dve leti, do leta 1952. Ukinjena je bila iz več razlogov. Najprej so leta 1952 ukinili kriško občino in območje pripojili k Občini Tržič. Nižji gimnaziji sta delovali tudi v Tržiču in Dupljah. Nenazadnje pa je tudi uvedba ponovne osemletne šolske obveznosti povzročila, da so nižje gimnazije postale štirirazredne, za kar pa v Križah ni bilo na voljo dovolj učilnic, niti dovolj učencev za odprtje četrtega razreda. Kriški dijaki so se zato s šolskim letom 1952/53 vpisali v tržiško ali dupljansko nižjo gimnazijo. Za tiste, ki pa niso želeli nadaljevati šolanja na gimnaziji, pa so v Križah odprli višje razrede osnovne šole.

Slika: Učenci III. razreda Nižje gimnazije Križe z ravnateljem Janezom Kavarnjem pred šolskim poslopjem decembra 1950.

Kriška šola je po zaprtju gimnazije dobila status osemletke. Učencev v višjih razredih je bilo sorazmerno malo, kljub temu da so jih obiskovali tudi učenci iz Kovorja, ki niso odšli na gimnazijo v Trzič. Zato so izvajali kombiniran pouk. Tako je bilo na primer v šolskem letu 1955/56 v 6. razredu „le“ 26 učencev, v sedmem osem in v osmem razredu le štirje učenci. Vse tri razrede so zato združili v en kombiniran oddelk.

Na drugi strani pa so bili nižji razredi precej polni. Tako je v enem oddelku 1. razreda v šolskem letu 1954/55 sedelo za danes neverjetnih 49 učencev.

*Slika: Prvi razred leta 1954/55 z razredničarko Angelo Istenič.
V razredu je sedelo kar 49 učencev.*

Največja sprememba na področju šolstva se je zgodila leta 1958, ko so uvedli enotno osemletno osnovno šolo kot edino obliko obveznega osnovnošolskega izobraževanja. Nižja gimnazija v Trziču je bila s tem ukinjena in tako so sedaj otroci hodili v enotno kriško osemletko. To je zapolnilo klopi v višjih razredih in od šolskega leta 1961/62 v Križah niso več izvajali kombiniranega pouka.

Slika: Prvo zasedanje sveta šole 19. maja 1964. Na fotografiji so člani učiteljskega kolektiva in predstavniki takratnih družbenopolitičnih organizacij Občine Tržič in Krajevnne skupnosti Križe.

Kakšen pa je bil predmetnik v tem obdobju? V osmem razredu so se učili slovenskega, srbskega ali hrvaškega in angleškega jezika. Na urniku so imeli še zgodovino, zemljepis, računstvo z geometrijo, biologijo, fiziko, kemijo, tehnični, gospodinjski, glasbeni in likovni pouk ter telesno vzgojo, kakor so v tistem času imenovali športno vzgojo. Še tja v osemdeseta leta se je ocenjevalo tudi vedenje učencev, najprej številčno, nato pa z besedami vzorno, primerno in za „največje falote“ manj primerno.

Nekaj let po drugi svetovni vojni so se učenci kot tuj jezik učili ruščino. Potem pa je leta 1948 prišlo do spora Jugoslavije z vodilno komunistično državo Sovjetsko zvezo in so iz novega učnega načrta izločili ruščino. Namesto nje so uvedli nemščino ali angleščino. V Križah so sredi petdesetih poskusno uvedli nemščino, nato pa so redno od 5. do 8. razreda poučevali angleščino.

Število učencev v kriški šoli je postopoma naraščalo in prostorska stiska je bila vedno večja. V stavbi so bile le tri učilnice, pisarna, kabinet in dvosobno stanovanje za šolskega upravitelja. Problem so reševali z dvoizmenskim poukom, dodatno učilnico pa so uredili čez cesto, v stari mežnariji. Gradnja načrtovanega prizidka se je zaradi finančnih težav vedno znova prestavljala v nove čase.

Pomanjkanje prostora je vrhunec doseglo leta 1957, ko so bile za poučevanje devetih oddelkov na voljo le tri učilnice. Pouk je zato v šolskih letih 1957/58 in 1958/59 potekal kar v treh izmenah. Prva skupina je bila v šoli od 7. do 10.30 ure, druga od 11. do 13.30 ure, zadnja skupina pa je v šolo prišla ob 14. uri in zaključila ob 17.30. Pouk je bil zaradi takih pogojev okrnjen in skrčen, kar se je poznalo tudi na znanju učencev.

V takšnih razmerah so leta 1959, ko je kriška šola praznovala 100 let delovanja, končno dogradili šoli prizidek in nekoliko preuredili obstoječo stavbo. Šola je pridobila dve dodatni učilnici, delavnico za tehnični pouk, mlečno kuhinjo, ki je bila namenjena tudi pouku gospodinjstva, knjižnico, shrambo za učila, zbornico in dve garderobi.

Preurejena šolska stavba je bila slovesno odprta 18. oktobra 1959. Ob odprtju so proslavili tudi 100-letnico delovanja šole.

Slika: Šolsko poslopje je leta 1959 dobilo popolnoma nov izgled.

Slika: Ob stoletnici je šola v dar dobila spominsko sliko novega poslopja, delo akademskega slikarja Milana Batiste. Slika še vedno visi v šolski avli.

Slika: Šolski kolektiv ob stoletnici leta 1959. Stojijo: Justina Pižmoht, Milica Studen, Jakob Studen, Lučka Železnik, Karlo Piškur, Milica Magdič, Vida Breška in Majda Jontez. Sedijo: Jerica Mikelj, Albina Kavar, Janez Kavar, Vera Primožič in Marija Beguš.

V petdesetih letih so se učenci in učitelji razveselili prvega mikroskopa, diap projektorja in radioaparata, v začetku šestdesetih pa telefona in televizorja. Ob jubileju je šolska oblast kriški šoli poklonila stroj, s katerim so lahko učenci pri tehničnem pouku stružili, vrtali in brusili.

Šola tudi po prezidavi ni imela niti telovadnice niti igrišča. Šolski upravitelj in učitelji so zato pri organizaciji pouka telesne vzgoje morali pokazati veliko iznajdljivosti. Telovadbo so učenci velikokrat imeli na prostem. Organizirali so sprehode po bližnji okolici, gostovali na igrišču kriške vojašnice, velikokrat pa je telovadba odpadla, posebno če je bilo slabo vreme. Pozneje so učenci imeli telesno vzgojo v združenem domu, kjer je Telovadno društvo Partizan dvorano leta 1958 preuredilo v telovadnico.

Od športnih disciplin so na šoli v danih razmerah najbolj gojili orodno telovadbo, alpsko smučanje in rokomet. Od šestdesetih let dalje je bil zelo popularen šah. Alpskega smučanja so se učenci učili na smučarskih tečajih, ki so potekali v Križah v Bukovci in Pogovci, v šestdesetih pa tudi že pod Storžičem in na Zelenici.

Slika: Smučarski tečaj v Bukovci za časa zimskih počitnic leta 1965.

Prva povojna leta so bila leta pomanjkanja. Zato učenci niso bili deležni kaj dosti izletov, razen po bližnji okolici. Pozneje so se razmere nekoliko izboljšale in šolarji so se z vlakom odpravili po Sloveniji, zadnji letniki pa tudi po Jugoslaviji. V šestdesetih se je na primer prvi razred odpravil v Podljubelj, drugi v Kranj, tretji na Bled in v Bohinj, četrti v Postojno, peti v Kamnik in v Velenje, šesti v Maribor in sedmi na morje v Rovinj.

Najbolj pa so se končnih izletov veselili „osemčki“. Na svoje zadnje skupno druženje so se največkrat za nekaj dni odpeljali na Jadransko obalo (Crikvenica, Opatija, Split ...). Nekajkrat so se odpravili tudi v notranjost Jugoslavije. Generacija osmih razredov leta 1963 je za pet dni odšla na izlet po Bosni. Potovali so preko Banja Luke v Jajce in naprej v Sarajevo. Prenočevali so pri vrstnikih ali pa v domovih Počitniške zveze. Naslednja generacija je potovala po Srbiji, kjer so obiskali jugoslovansko glavno mesto Beograd in Zrenjanin. Denar za izlete so deloma prispevali učenci sami, deloma šola, porabili pa so tudi denar, ki so ga prislужili z družbeno koristnim delom.

Kot rečeno, so se učenci na pot največkrat odpravili z vlakom, ki je do leta 1966 vozil skozi Križe. Kot piše Janez Kavar, učenec kriške šole v petdesetih letih „si šolskih izletov brez Tržičana ni bilo možno predstavljati. Osnovnošolci do četrtega razreda smo se na izlet ob koncu šolskega leta z vlakom peljali največ do Kranja, šolarji iz višjih razredov pa tudi v Ljubljano ali na Jesenice in do Bleda. Za izletniške malice takrat še ni bilo sendvičev v vakumskih zavitkih in sokov iz tetrapaka, ampak navadno kos kruha z rezino domače salame, trdo kuhano jajce, jabolko, čaj ali sladkana črna kava proja v steklenici s plutovinastim zamaškom. Seveda je bila malica najbolj slastna nemudoma, ko je vlak komajda speljal s kriške postaje. Trdo kuhano jajce pa zaradi pustega rumenjaka rado povzroči to težavo, da se zatakne v grlu ... Nekje med Sebenjami in Žiganjo vasjo so imele tovarišice, kot smo tedaj imenovali učiteljice, že nemalo opravil s trkanjem po hrbtih učencev, ki se jim je rumenjak zataknil v grlu, da ni prišlo do zadušitve (Kavar, str. 68 - 69).“

Slika: Izlet na Visoko pri Poljanah v šolskem letu 1967/68. Zadaj Tavčarjev dvorec.

Takoj po vojni so na kriški šoli, tako kot na vseh drugih šolah širom po Jugoslaviji, ustanovili pionirsko organizacijo. Pionirski odred kriške šole si je nadel ime „Prešernov odred Križe“. Med pionirje so bili avtomatično zajeti vsi šolarji. Vsako leto, največkrat ob dnevu republike, so bili učenci prvih razredov svečano sprejeti v pionirsko organizacijo. Na proslavi so prejeli pionirske izkaznice, okoli vratu so jim privezali rdeče rutice, na glavo pa posadili modre kapice. Skupaj so izrekli še pionirsko prisego:

*Danes, ko postajam pionir,
dajem častno pionirsko besedo:*

*Da se bom pridno učil in delal,
da bom spoštoval starše in učitelje,
da bom zvest in iskren tovariš,
ki drži svojo obljubo;*

Slika: Pogostitev ob sprejemu med pionirje.

*Da se bom ravnal po zgledu najboljših pionirjev;
da bom spoštoval slavna dejanja partizanov in napredne ljudi sveta,
ki žele svobodo in mir;*

*Da bom ljubil svojo domovino,
samoupravno socialistično Jugoslavijo,
njene bratske narode in narodnosti
in gradil novo življenje, polno radosti in sreče.*

V sedmem razredu so učenci odložili pionirske rutice in postali člani Zveze socialistične mladine. Nova je bila knjižica in nov je bil občutek, da so sedaj bolj odrasli.

Slika: Izkaznici pionirske in mladinske organizacije.

Slika: Zaključni 8. a razred leta 1968 z razrednikom Nikom Slaparjem.

V okviru pionirske organizacije so delovali posamezni krožki. Pevski zbor in dramsko-recitacijski krožek sta skrbela predvsem za organizacijo raznih proslav. Kmalu so ustanovili tudi radiotehniški in šahovski, nato pa še telovadni, modelarski, fotografski in krožek za ženska ročna dela. V šestdesetih letih je na šoli začel delovati tudi podmladek Rdečega križa Slovenije.

Slika: Sprejem v podmladek Rdečega križa v šolskem letu 1964/65.

Slika: V okviru pionirske organizacije je bil zelo aktiven modelarski krožek. Učenci so se udeleževali tekmovanj širom po Jugoslaviji. V šolskem letu 1967/68 je bilo tekmovanje z motornimi čolni v Plevljah v Črni gori. V ekipi, ki je zastopala Republiko Slovenijo, so bili tudi trije kriški učenci: Janez Meglič, Peter Meglič in Andrej Žepič.

Prva povojna leta so kriški pionirji sodelovali tudi v udarniških akcijah. Pomagali so pri obnovi požganega Gozda in pri gradnji združnega doma v Križah. Udarniških akcij po Jugoslaviji pa so se udeleževali učitelji. Šolski upravitelj Janez Kavar in učiteljica Antonija Štrukelj sta med počitnicami sodelovala pri gradnji železniške proge Šamac – Sarajevo v Bosni, Ljudmila Bukovnik pa pri gradnji tovarne težkih strojev v Srbiji.

Za „družbeno koristno delo“ so šolarji zbirali staro železo, tekstilne odpadke, v gozdu pa nabirali žir in velikokrat, tudi še v osemdesetih letih, pogozdovali. V šestdesetih letih so skoraj vsako leto za kriško kmečko zadruogo pobirali krompir. Leta 1964 so učenci od 5. do 7. razreda v 4 urah pobrali kar 20 ton krompirja. Zasluzek od „družbeno koristnega dela“ je šel za šolsko mlečno kuhinjo ali za izlete.

Slika: Družbeno koristno delo učencev – pobiranje krompirja leta 1968.

Slika: Star papir so zbirali že konec šestdesetih let. Podoba iz šolskega leta 1969/70.

Z novo državo so prišli tudi novi prazniki. Največji državni praznik je bil dan republike 29. november. V februarju so v čast slovenskega kulturnega praznika pripravili Prešernovo proslavo, marca obeležili dan žena, 27. aprila pa so se spomnili ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Posebno slovesen je bil mesec maj, ko so najprej praznovali praznik dela, konec meseca pa rojstni dan predsednika Tita - dan mladosti. Takrat so učenci sodelovali pri prenašanju Titove štafete, ki je potovala vse tja do Beograda. Na dan mladosti so organizirali izlete in športne dneve.

Slika: Predaja Titove štafete leta 1955 v Križah.

*Slika: Kriški učenci so se večkrat udeležili pohoda ob žici okupirane Ljubljane.
Na fotografiji je prizor iz leta 1976.*

V Križah je v letih od 1947 do 1967 stala vojašnica Jugoslovanske ljudske armade. V njej sta bili nastanjeni pehotna četa in protiletalska baterija, ki sta bili del kranjskega polka. Ob dnevu Jugoslovanske ljudske armade, 22. decembru, včasih pa tudi ob drugih priložnostih, so vojaki šolarje povabili medse v vojašnico. Skupaj so pripravili proslavo, potem pa so vojaki na veliko veselje učencev pokazali orožje in jih pogostili.

Nov družben sistem je prinesel še en praznik - novoletno jelko. Praznovanje tega, predvsem otroškega praznika, je v kroniki prvikrat zabeleženo leta 1949. Ob novem letu so bili učenci oziroma šola obdarovani s strani tržiških podjetij, Občine Tržič in Kmetijske zadruga Križe.

Prvo leto po vojni šolska kronika še omenja praznovanje božiča, nadalje pa se v šoli ni več praznovalo cerkvenih praznikov.

Šola je nadaljevala že pred vojno začeto sistematično skrb za zdravje učencev. V sodelovanju z Zdravstvenim domom Tržič so izvajali redne sistematske zdravstvene in zobozdravstvene preglede ter cepljenja otrok.

Z letom 1957 so na šoli organizirali prehrano otrok. Prvo leto so malico pripravljali pri Jazbecu in jo trikrat na dan dostavljali v šolo. Po dozidavi šole je bila kuhinja urejena v šolskem poslopju. Na malico je bilo prvo leto naročenih 64 odstotkov učencev. Mesečno je stala 200 dinarjev, plačila pa so bili oproščeni socialno šibki otroci in partizanske sirote.

Nova stavba in novo ime

Šolska stavba je spet postala pretesna. Število učencev je konec šestdesetih let že preseglo število 350 in večinoma so vsi razredi imeli po dva oddelka. V učilnice so preuredili učiteljsko stanovanje in celo zbornico, le-ta pa se je preselila v prostor, namenjen gospodinjskemu pouku. Vendar so bile vse to zgolj začasne rešitve in na šoli so morali ponovno uvesti troizmenski pouk.

Nekaj časa so iskali rešitev še z dozidavo obstoječe stavbe, potem pa je padla odločitev, da zgradijo popolnoma novo, moderno šolsko poslopje. Nova šola je bila zgrajena s samoprispevkom, ki so ga ljudje potrdili na referendumu. V referendumsko kampanijo so bili vključeni tudi učenci, ki so 22. novembra 1968 v Tržiču s transparenti pozivali ljudi, naj glasujejo za samoprispevek. Po tovarnah Peko, Zlit in Pilarna so delavcem tudi delili propagandno gradivo. Glasovanje je potekalo dva dni kasneje in samoprispevek v Občini Tržič je bil potrjen.

Slika: Novo šolsko poslopje je bilo zgrajeno s samoprispevkom, ki so ga občani potrdili na referendumu novembra 1968.

Prostor za novo šolo so izbrali na mestu nekdanje vojašnice, na levi strani ceste, ki vodi proti središču vasi. Lokacija je sončna in mirna, saj je ravno prav oddaljena od ceste, da hrup prometa ne moti pouka. Pred šolo je park, ki so ga uredili vojaki, za šolo pa travniki in polja.

Novo moderno šolsko poslopje so svečano odprli ob občinskem prazniku 7. avgusta 1971. Ob tem so v parku ob šoli odkrili obnovljen spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja iz druge svetovne vojne, ki ga je z varjeno plastiko dopolnil kipar Tone Svetina. Spomenik še danes stoji ob vhodu v šolo.

Slika: Novo šolsko poslopje je bilo slovesno odprto 7. avgusta 1971.

Z novo stavbo je prišlo tudi novo ime. V skladu s socialistično ideologijo in poudarjanjem narodnoosvobodilnega boja je oblast na občinski seji 8. avgusta 1971 šolo poimenovala po Kokrškem odredu, partizanski enoti, ki se je v času druge svetovne vojne na tukajšnjem območju borila proti nemškemu okupatorju. Šola se je tako od šolskega leta 1971/72 dalje imenovala Osnovna šola Kokrškega odreda Križe.

Leto poprej se je zgodila še ena pomembna sprememba. Uveden je bil petdnevni delovni teden. Pouka in šole ob sobotah ni bilo več. Otroci so novost sprejeli z velikim navdušenjem, nemalokaterega učiteja pa je skrbelo, kako bo sedaj v krajšem času predelal vso učno snov.

Predmetnik se v tem obdobju ni kaj bistveno spremenil. Učenci so se še vedno učili srbohrvaščine in angleščine, sedmi in osmi razredi pa so po eno uro na teden proučevali temelje socialistične morale. Predmet, ki se je pozneje preimenoval v družbeno moralno vzgojo, je bil namenjen razvijanju domovinske in politične pripadnosti sistemu.

Naslednja organizacijska sprememba pouka se je zgodila 1976, ko so na kriški šoli kot na eni izmed redkih gorenjskih šol uvedli celodnevno šolo. Taka oblika pouka je bila za razliko od današnjega podaljšanega bivanja obvezna in je zajela učence na razredni stopnji. Šolarji od prvega do četrtega razreda so skupaj s svojo učiteljico v šoli ostajali vse do druge ure popoldan in so poleg rednega predmetnika na urniku imeli še ure samostojnega učenja, interesne dejavnosti in rekreativne odmore. Celodnevna šola se je končala s šolskim letom 1986/87, namesto nje pa so uvedli oddelke podaljšanega bivanja.

Nova in moderna stavba je septembra 1973 sprejela tudi učence iz Jelendola in Doline, ki predvsem zaradi prostorske stiske niso mogli obiskovati bližnje tržiške šole. „Vozači“, pozneje tudi iz Čadovelj in s Slapu, so se nazaj v tržiško šolo prešolali šele septembra 2002, ko so v Trziču zgradili novo osnovnošolsko poslopje.

Slika: Učenci 3. razreda z učiteljico Cilko Ribnikar leta 1974/75.

Tudi v sedemdesetih in osemdesetih sta bili na šoli še zelo dejavni mladinska in pionirska organizacija. Poudarjali sta domoljubje, spomin na narodnoosvobodilni boj pa pri učencih ohranjali s prenašanjem kurirčkove pošte. Mladi so se spominjali svojih vrstnikov, kurirčkov med vojno, ki so skrivaj prenašali partizansko pošto. Kurirčkova torbica je potovala od šole do šole in takole se njene predaje spominja nekdanji učenec:

Kurirčkova torba

V četrtek nam je tovarišica povedala, da gremo v Tržič po kurirčkovo torbo. S sabo smo morali prinesiti rute in kape. V petek po drugi uri smo odšli k Pekovi hiši v Presko po kurirčkovo torbo. Za kurirje smo si izbrali Tonija, Francija in Alenko. Pred Pekovo hišo smo pričakali pionirje iz Tržiča. Nato je Toni zahteval geslo in šele potem smo dobili torbo.

Ko smo se vračali v šolo, smo se ustavili na travniku. Tam so se šli fantje vojno. Ko nas je tovarišica poklicala, smo se vrnili v šolo. Tam je bil slovesen sprejem in program. V šolo sta bila povabljeni tudi tovariša Štucin in Zaplotnik. Oba sta govorila o vojni, kako sta jo sama doživela. Tovariš Zaplotnik je dal naši šoli za spomin tudi svojo kurirsko torbo še iz vojnih dni. Ponosni smo nanjo.

*Janez Snedic, 3. b,
iz šolskega glasila Mostovi, 1975.*

Slika: Kurirčkova torbica 1976.

Ponudba interesnih dejavnosti na šoli se je v tem obdobju zelo povečala. Učenci so lahko izbirali med številnimi krožki. Lahko so ustvarjali pri likovnem ali dramskem krožku, raziskovali pri biološkem, kemijskem, geografskem in fizikalnem, poslušali zgodbe pri pravljичnem, urejali cvetlične grede in sadili lončnice pri vrtnarskem, se učili šivati pri šiviljskem ali pa pripravljati novih jedi pri gospodinjskem krožku. Ljubitelji materinščine so obiskovali novinarski krožek in v šolskem glasilu Mostovi beležili dogajanje na šoli ter objavljali svoje prve pesmi in razmišljanja. Napredek tehnike je prinesel računalniški krožek, kjer si se lahko naučil celo osnov programiranja.

Pod pokroviteljstvom Peka je na šoli v osemdesetih deloval čevljarški krožek. Njegov namen je bil učence navdušiti za poklice v takrat cvetoči obutveni industriji in kar nekaj učencev se je odločilo za poklic čevljarja ali modelirja.

Slika: Naslovnica šolskega glasila Mostovi iz leta 1986/87.

Slika: Kriška likovnika Karolina Oranič in Boštjan Ahačič na Mali Groharjevi koloniji v Škofji Loki maja 1975.

*Slika: Pevski zbor, brez katerega ni minila nobena proslava.
Prizor je iz leta 1977.*

Mladi modelarji so nadaljevali dolgoletno tradicijo krožka na šoli. V tehnični učilnici se je v popoldanskih urah potrpežljivo in z vso natančnostjo sestavljalo, lepilo, barvalo in lakiralo najrazličnejše modele plovil, letal, raket. Model je moral prestati še preizkušnjo, nato pa je sledilo prebivanje skozi regijsko, republiško in nemalokrat tudi državno tekmovanje.

Slika: Modelarji z mentorjem Janezom Zazvonilom na državnem tekmovanju v Kamniku maja 1993.

Z namenom povečati varnost mladih na vse bolj prometnih cestah so na šoli uvedli prometni krožek. Člani krožka so se redno udeleževali tekmovanj „Kaj veš o prometu“, kjer so se pomerili v poznavanju cestno-prometnih predpisov in v praktični vožnji s kolesom ali motorjem.

Zelo živahno je bilo dogajanje na področju športa. Oktobra 1972 je bilo ustanovljeno šolsko športno društvo. Še vedno sta bila zelo popularna rokomet in alpsko smučanje, kriški šolarji pa so bili aktivni tudi na področju atletike, namiznega tenisa, nogometa in košarke ter šaha. V okviru društva

so delovali še planinci, taborniki in folklorna skupina. Vse svoje dosežke in uspehe so športniki beležili v svoji kroniki, izdajali pa so tudi bilten društva.

Slika: Znak kriškega šolskega športnega društva.

Slika: Po kriškem polju so učenci v toplih jesenskih in spomladanskih dnevih tekli kros, v belih zimah pa je ravnina postala odličen teren za tek na smučeh.

Slika: Ogrevanje pred krosom z učiteljem Marjanom Vodnjovom leta 1969.

Slika: V telovadnici se je v sedemdesetih in osemdesetih preigralo veliko rokmeta. Prizor iz šolskega leta 1979/1980.

Slika: Šola v naravi na Zelenici marca 1985. Zimske šole v naravi za učence 4. razredov so potekale od šolskega leta 1974/75 dalje, največkrat na bližnji Zelenici.

Kriška gora in ostali okoliški vrhovi Karavank in Kamniško-Savinjskih Alp so učence kriške šole že od nekdaj nagovarjali k planinarjenju. Šola je tudi v preteklosti večkrat na leto organizirala pohode na bližnje planinske postojanke: obvezno na domačo Kriško goro, pa na Dobrčo, Zelenico, Korošico, Kofce, Begunjščico ...

Nekaterim učencem je pri vzponih tekkel znoj v potokih, drugi pa so bili nad pohodi tako navdušeni, da so za interesno dejavnost izbrali planinski krožek, ki je na šoli kot mladinski odsek Planinskega društva Križe deloval od leta 1970. Mladi planinci so ob vikendih ali v času počitnic hodili na pohode v bolj ali manj oddaljene planine in gore. Najpogostje so bili gostje domačih gora, povzpeli so se tudi na Triglav, Mojstrovko in celo na Rombon, Snežnik, Krn, Nanos in Slivnico ... Mladinski odsek je večkrat organiziral planinsko šolo, na primer na Zelenici, na Komni ali v Logarski dolini. Na večdnevem bivanju v gorah so se mladi seznanjali s floro in favno, z osnovami plezanja in prve pomoči, z orientacijo, vremenom, pravilno prehrano in opremo ter ob vsem tem prisvajali pozitiven odnos do narave in njenih lepot.

Vzpon na Stol

V šoli sem kot interesno dejavnost izbrala planinski krožek. Že med šolskim letom smo se povzpeli na več vrhov, v začetku počitnic pa sta nam mentorici pripravili planinsko šolo. Koča na Zelenici je bila pet dni dom osemnajstim učencem iz Križev in sedmim iz Borovnice. Z nami je bilo tudi več kriških planincev, ki so nam posredovali svoje bogate izkušnje.

Osvojili smo dva dvatisočaka: Stol in Begunjščico. Čeprav nam vremenska napoved ni bila naklonjena, nas je v ponedeljek zbudilo žvrgolenje ptic in že na vsezgodaj smo se odpravili osvojiti najvišji vrh Karavank. Med potjo nas je planinec Ivan seznanjal s planinskim cvetjem in nas poučil, da ga ne smemo trgati. Nebo so kmalu preplavili sivi oblaki. Ker pa je pihal tudi hladen veter, smo se najprej zatekli v Prešernovo kočo, kjer smo se okrepčali po naporni hoji,

šele potem smo se povzpeli na vrh Stola. Prav prijeten občutek je, ko stojiš na tako visoki gori, pa čeprav ti veter mrši lase in ti megla zastira pogled v dolino.

*Aleša Dolinar,
šolsko leto 1995/96*

*Slika: Člani mladinskega odseka
Planinskega društva Križe z mentorico
Milenom Muzik na Robleku septembra 1980.*

Največje doživetje šolskega leta je bil še vedno končni izlet. Na pot učenci sedaj niso več odhajali z vlakom, ampak jih je pred šolo čakal avtobus. S seboj so vzeli sok Pingo in sendviče, tisti iz višji razredov pa še kopanke in brisačo.

V osemdesetih so se prvi razredi največkrat odpeljali v ljubljanski živalski vrt, drugi v Taborsko jamo ali pa opravili krožno pot po Gorenjski. Tretji so še vedno hodili na Bled in v sotesko Vintgar, četrti v postojnsko podzemlje. Peti so največkrat odšli na slovensko obalo, kjer so si ogledali luko Koper in se kopali v Simonovem zalivu. Šesti so pogosto obiskali Titov rojstni kraj Kumrovec in Krapino, kjer so si ogledali najdišče neandertalcev. Odpeljali so se še k spomeniku kmečkega upora v Stubice, izlet pa zaključili s kopanjem v krapinskih ali stubiških toplicah. Sedmi so se največkrat potepali po Štajerski, si ogledali Maribor, Ptuj ali Celje in se na koncu kopali v ptujskih toplicah. Osemčki so še vedno najraje vsaj za dva dni odšli na jadransko obalo, na primer v Pulo ali na otok Krk.

*Slika: Šesti razred na končnem izletu
pred spomenikom kmečkega upora v Stubicah leta 1979.*

Slika: Končnemu izletu je v osmih razredih sledila še valeta. Prizor z valeta leta 1982.

Na šoli je od septembra 1972 pa do leta 1988 pod pokroviteljstvom Ljubljanske banke delovala šolska hranilnica. Za pravim bančnim okencem na koncu hodnika v prvem nadstropju so smeli sedeti le učenci najvišjih razredov, ki so pod strogim nadzorom učiteljice matematike po pouku opravljali delo bančnih uslužbencev. Mladi varčevalci so prejeli prave bančne knjižice, z varčevanjem pa so si prislužili praktične nagrade. Denar od obresti je zbor varčevalcev, ki so ga sestavljali delegati iz vsakega razreda, na podlagi prošenj razdelil razrednim skupnostim ali krožkom. Sredstva so se porabila za pomoč pri izvedbi zaključnih ekskurzij ali pa pri organizaciji različnih prireditev, na primer maškarade.

Slika: Odprtje pionirske banke 29. septembra 1972.

Slika: Maškarada leta 1980. V sedemdesetih in tja do sredine osemdestih so na šoli v organizaciji šolskega športnega društva in mladinske organizacije ob pustu potekale maškarade. V šolski telovadnici se je zbralo tudi do 300 mask.

Posebnost kriške šole so bili turistično-gostinski dnevi, ki so jih učenci in učitelji prirejali od leta 1986 do 1997 pod pokroviteljstvom podjetja Živila. Šolska jedilnica se je za en dan spremenila v restavracijo, učenci pa v natakharje, kuharje in prodajalce, ki so pod mentorstvom gostincev iz Živil ves dan kuhali in stregli številnim obiskovalcem.

Dnevi so bili tematski in vsako leto so na jedilniku ponudili druge jedi, enkrat jedi iz sira, drugič iz soje, tretjič stare tržiške jedi. Ob gostinski ponudbi so učenci pripravili tudi kulturni program in najrazličnejše delavnice, prireditev pa je poleg kulture in družabnosti imela namen pri mladih zbuditi zanimanje za poklice v turizmu in gostinstvu. Dnevi so bili zelo odmevni in obiskani, leta 1991 celo s strani takratnega šolskega ministra Petra Venclja.

Bil sem kuhar

Že drugo leto smo v sodelovanju z gostinskim podjetjem Živila iz Kranja pripravili turistično-gostinski dan. Namen tega dne je bil, da bi pomagali učencem pri izbiri poklica gostinske smeri. Vesel sem bil, da sem lahko sodeloval. Tudi mami večkrat pomagam v kuhinji.

Zjutraj se mi je delavnik pričel ob šesti uri. Razporejeni smo bili k različnim delom. Jaz sem s sošolcem pripravljajl zdrobove cvrtke. Zdrob smo skuhali prejšnji dan. Dodali smo jajca, peteršilj in sol. Predstavniki iz gostinstva nam je pokazal, kako moramo maso obdelati. Kar malo so me boleli prsti, ko sem gnetel. Obdelano maso smo oblikovali v valjčke, jih povaljali v drobtine in dali v hladilnik.

Začeli so prihajati gosti, mi pa smo nadaljevali z delom. Segreli smo olje in na njem ocvrli pripravljene svaljke do zlato rumene barve. Iz olja smo jih pobrali s posebno lopatico. Zlagali smo jih v keramično posodo.

Delali smo vse dopoldne. Na koncu smo tudi mi jedli. Vesel sem bil, saj sem zvedel veliko zanimivega. Če bomo naslednje leto spet ponovili tak program, bom spet na svojem mestu.

*Tomaž Soklič, 6. a,
iz šolskega glasila Mostovi,
1986/87.*

Slika: Na turistično-gostinskih dnevih se je šolska jedilnica spremenila v restavracijo, učenci pa so postali natakarji in kuharji.

Slika: V okviru turistično-gostinskega dne leta 1994 je dramski krožek zelo uspešno uprizoril Pekarno Miš-Maš.

Slika: Šolski kolektiv septembra 1984. V prvi vrsti od leve proti desni: Olga Rener, Hajda Zupančič, Tone Remškar, Ana Cimperman, Marjan Vodnjov, Štefan Jakšič, Irena Ješe, Leon Smolej in Marija Teran. V drugi vrsti: Zinka Primožič, ravnatelj Janez Ribnikar, Rajka Kukec, Milena Muzik, Dragica Triller, Marija Košir, Dragica Arnež, Irena Mljač, Božena Perko, Angelca Vehovec, Ljuba Jakšič, Vlasta Perko, Tatjana Gunčar, Anka Ahačič in Draga Štrukelj. Na sliki manjkajo učitelji Nace Marčun, Francka Marčun in Janez Zazvonil, hišnik Stane Žepič, čistilke in osebje šolske kuhinje.

Devetletka, tabori in projekti v novi državi

V novi državi šolstvo spremljajo številne bolj ali manj sistematično uvedene reforme. Na področju osnovnega šolstva je bila največja sprememba devetletka. Na kriški šoli je bila kljub prostorski stiski uvedena s šolskim letom 2003/2004. Otroci sedaj prestopijo šolski prag s šestim letom in se šolajo leto dlje kot njihovi predhodniki. Devetletka je prinesla tudi delitev na triade, ponovno ocenjevanje vzgojnih predmetov, nivojski pouk in množico izbirnih predmetov v zadnjih treh letih šolanja.

Slika: Zadnja generacija osemletkarjev z učitelji in ravnateljem Janezom Piškurjem v šolskem letu 2004/2005.

Z razpadom Jugoslavije in spremembo družbeno političnega sistema so mnoge šole spremenile ime. V imenu naše šole se je izgubil Kokrški odred in od leta 1992 se šola imenuje preprosto le Osnovna šola Križe.

Kriška šola je v devetdesetih letih in v prvem desetletju novega stoletja kot razširjeni program organizirala številne taborne in šole v naravi. Učenci so skoraj v vsakem razredu nekaj dni uživali v malo drugačnem pouku, ali na morski obali v Piranu ali v goratem svetu Jezerskega ali pa v dolini Kolpe. Na ekskurzijah so sistematično pregledali celotno Slovenijo, svoje znanje pa poglobljali na tekmovanjih in s številnimi raziskovalnimi nalogami s področij biologije, kemije, slovenščine, fizike, geografije in zgodovine.

Slika: Eden izmed prvih taborov je bil organiziran na Jezerskem leta 1993. 25 učencev je po biološki, geografski in astronomski plati raziskalo alpski svet Jezerskega.

Na prelomu tisočletja, leta 2000, so učitelji in učenci pripravili obsežen projekt Vsi naši olimpijci. Z njim so se spomnili vseh bivših učencev šole, ki so se kot vrhunski športniki udeležili olimpijskih iger. To sta bila alpska smučarja Bojan Križaj in Janez Zibler, skakalci Matjaž Zupan, Robi Meglič in Dejan Jekovec ter biatlonka Andreja Grašič. Ugledne športnike so večkrat povabili v goste.

Slika: V okviru projekta Vsi naši olimpijci je izšla posebna številka šolskega glasila Mostovi, v kateri so objavljeni tudi intervjui s priznanimi športniki.

Od leta 2007 šolo spremljata lastna zastava in logotip. Zaščitni znak šole sestavljata svinčnik kot eden osnovnih šolskih pripomočkov in čebelica kot simbol marljivosti, zaobjeta pa sta v krog, simbol vseživljenjskega učenja.

Slika: Slovesno razvitje zastave in predstavitev šolskega logotipa na proslavi marca 2007.

Slika: Šolski kolektiv leta 2008/2009. Prva vrsta od leve proti desni: Dragica Štalc, Andreja Poklukar, Irena Snodić, ravnateljica Erna Meglič, Sonja Ficko, Simona Bertoncelj, Martina Hribernik, Vesna Kucher in Vesna Gosar. V drugi vrsti: Helena Dejak, Andreja Polanšek, Mateja Marčun, Božena Perko, Mojca Pretnar Podobnik, Tone Remškar, Martina Logar, Irena Rezar, Polonca Mohorčič in Tanja Vuković. V tretji vrsti: Janez Zazvonil, Beti Potočnik, Maja Bitežnik, Mateja Jakopin Mali, Monika Škaper, Janko Dolinar, Nevenka Bogdanič, Dragica Triller in Metka Dornig. Zadaj: Primož Meglič, Rosana Cerovski, Mitja Spreizer, Anže Renner, Nuša Žuber, Sandra Košnjek, Anka Cvek, Mojca Srečnik, Janez Podrekar in Irena Smukovič. Na sliki manjkajo Ana Cimperman, Simona Kralj, Maruša Skubic in Katja Konjar ter Doma Čosić, Teodora Banović, Jela Mišić in Dragica Bertalanč.

Zaključek

Šola je bila skozi zgodovino osrednja ustanova v Križah. S svojimi šolskimi in izvenšolskim dejavnostmi je vplivala na dogajanje v kraju. Dajala je utrip življenju v vasi ali pa bila vsaj prizorišče dogajanja.

Učiteljem se delovnik ni zaključil z zadnjim šolskim zvoncem. S številnimi dejavnostmi so tudi v popoldanskih urah skrbeli za vsestranski razvoj kriške mladine. Bili so aktivni člani krajevnih skupnosti in krajevnih društev.

Skozi stopetdesetletno zgodovino je šola delovala v različnih državah in političnih sistemih. Preživela je številne, premnoge reforme, jih sprejela in prenesla. Delovala je v treh poslopijih in z znanjem, ki ga z ocenami merimo v redovalnici, in tistim, ki ga potrebujemo za življenje, opremila številne generacije otrok.

RAVNATELJI

V stopetdesetletni zgodovini so Osnovno šolo Križe vodili:

- Ivan Mandeljč (1859 – 1864)
- Pavel Zore (1864 – 1883)
- Ivan Ferlan (1883- 1884)
- Josip Ažman (1885 – 1887)
- Konrad Mally (1888)
- Janko Jezeršek (1889 – 1926)
- Andrej Rojc (1926-1928)
- Aleksander Jeločnik (1929-1931)
- Kompoš Peter (1931/32)
- Ankele Marta (1932)
- Vilijam Baltezar (1932- 1939)
- Janez Lampič (1939-1941)
- Jakob Winkler (1941 – 1943)
- Janez Kavar (1945 – 1970)
- Janez Ribnikar (1970 – 1985)
- Janez Piškur (1985- 2005)
- Erna Meglič (2005 -)

Gibanje šolske populacije

Šolsko leto	Število učencev Osnovne šole Križe
1893/94	183
1904/05	256
1909/10	284
1918/19	323
1924/25	187
1935/36	278
1945/46	214
1955/56	240
1965/66	375
1975/76	427
1985/86	468
1990/91	513
2000/01	398
2009/10	322

LITERATURA IN VIRI

LITERATURA

Ciprle, J. in Vovko, A. Šolstvo na Slovenskem skozi stoletja. Ljubljana: Slovenski šolski muzej, 1987.
 Kavar, Janez. Kriške prigode: O Križah in Križanih, ki jih ni več ... Radovljica: Didakta, 2009.
 Od spomenika do spomenika NOB v Občini Tržič. Tržič: Zavod za kulturo in izobraževanje, 1981.
 Papler, D. et al. Kriških 50 planinskih let: 1949/1999. Križe: Planinsko društvo, 1999.
 Polanšek, A. et al. Osnovna šola Križe v času Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in Kraljevine Jugoslavije: raziskovalna naloga. Križe: Osnovna šola Križe, 2002.
 Slovenska kronika XIX. stoletja: 1861 – 1883. Ljubljana: Nova revija, 2005, str. 191.

VIRI

Pisni

Arhiv Slovenskega šolskega muzeja, dokumentacija Šolstvo, mapa Ljudska šola v Križah.
 Kronike Šolskega športnega društva, 1972 – 1987, hrani OŠ Križe.
 Šolske kronike Osnovne šole Križe 1889 – 2008, hrani OŠ Križe.
 Učni načrt za gimnazije, nižje razrede in višje razrede sedemletk. Ljubljana: DZS, 1948.
 Zgodovinski arhiv Ljubljana, Osnovna šola Križe (TRŽ-28), škatla 1-17

Ustni

Ga. Anica Cimperman, učiteljica matematike in fizike na OŠ Križe.
 G. Leon Janškovec, nekdanji učitelj na OŠ Križe.
 Ga. Polonca Mohorčič, učiteljica matematike in fizike na OŠ Križe.
 Ga. Milena Muzik, nekdanja učiteljica zemljepisa in zgodovine na OŠ Križe.
 Ga. Olga Rener, nekdanja učiteljica razrednega pouka na OŠ Križe.
 Ga. Cilka Ribnikar, nekdanja učiteljica razrednega pouka na OŠ Križe.
 G. Janez Ribnikar, nekdanji ravnatelj OŠ Križe.
 G. Janez Zazvonil, učitelj tehničnega pouka na OŠ Križe.

Zgodovino naše šole so proučevali tudi učenci Sara Šmitek, Luka Tili, Gregor Tili, Maja Meglič in Mateja Perčič. Pripravili so raziskovalno nalogo Osnovna šola Križe v času Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in Kraljevine Jugoslavije ter z njo leta 2002 na državnem prvenstvu mladih raziskovalcev v Murski Soboti osvojili srebrno priznanje.

Učiteljica Andreja Polanšek

ŠOLA DANES

V okviru priprav na obeležitev praznovanja obletnice šole smo v šolskem letu 2008/2009 izvedli nekaj zanimivih delavnic, v katerih smo spoznavali življenje nekoč.

Pogovarjali smo se z nekaterimi nekdanjimi učenci in delavci šole.

RAZREDNIČARKA JE BILA DRUGA MATI

Vesela sem, da sem intervju lahko opravila kar doma, saj je moja mama Barbka Drobnič v zadnjih razredih osnovne šole obiskovala OŠ Kokrškega odreda Križe, ki jo danes poznamo kot našo šolo, OŠ Križe.

Koliko si bila stara, ko si prišla v OŠ Križe?

V OŠ Križe sem prišla v 6. razred, ko sem imela 12 let in pol.

Zakaj si prišla v OŠ Križe šele v 6. razredu?

V OŠ Bistrica nas je bilo v razredu okrog 34, kar je učiteljem povzročalo težave. Veliko učencev pomeni, veliko nereda, premalo časa za ponavljanje in verjetno še kaj. OŠ Križe pa je bila šola z manjšim številom učencev, zato so na občini spremenili šolski okoliš in približno enakomerno porazdelili učence na vse tri šole.

Priznati moram, da nisem prišla prostovoljno in da so bile to moje najhujše počitnice v življenju. Bile so polne joka in obupa, kajti izgubila naj bi vse svoje sošolce in najlepšo šolo v kraju, saj je bila OŠ Bistrica popolnoma nova, lepa, svetla, jaz pa jo bom morala zapustiti. Težko je bilo, a danes priznam, da sem vesela, da sem jo obiskovala, saj nam je bilo na srednji šoli precej lažje. Osnove, ki smo jih takrat pridobili na OŠ Križe so nam olajšale delo v srednji šoli. Znanje je bilo dobro in naša pot do uspeha je bila lažja.

Je prej OŠ Križe stala na tem mestu kot stoji sedaj?

Da, prostor je enak vendar pa se je spremenilo ime šole. Sama sem hodila v Osnovno šolo Kokrškega odreda Križe, danes pa ti obiskuješ OŠ Križe, ki ima ob šoli novo igrišče z igrali, ki smo si jih takrat želeli tudi mi.

Katere predmete ste imeli?

Predmeti so bili podobni kot sedaj vendar ni bilo izbirnih predmetov in geografije, ki se je imenovala zemljepis. V končnem spričevalu smo imeli zapisano tudi oceno vedenja, ki nam je v večini veliko pomenila. Malo pa je bilo dejavnosti po šoli, saj smo po večini odhajali domov in se interesnih dejavnosti vozači nismo udeleževali v večini. Starši nas niso vozili, kot vas mi vozimo sedaj, ampak je bilo potrebno povsod priti peš ali s kolesom. No, lenoba pa je bila prisotna tudi takrat in misel, da bi obiskoval interesno dejavnost in peš odšel proti domu, nam je onemogočala, da bi se vključili v ta ritem šole.

Kako pa je bilo z malicami in kosili?

Ne spomnim se, da bi bila malica slaba oz. da je nisem marala. Najbolj nerada oz. skoraj nikoli pa nisem jedla ribjega namaza, ki so ga pripravile kuharice. Priznam, da je podoben namaz na jedilniku tudi danes in da moja koža ob pogledu in vonju postane hudo ježeva. Kosila nisem, saj smo se takoj po končanem pouku z avtobusom odpeljali domov. Doma me je že čakalo kosilo, saj sta starša delala v podjetju BPT izmensko in skrbela tudi za prehrano mene in moje sestre.

Kateri je bil tvoj najljubši predmet?

Moram priznati, da o tem nikoli nisem razmišljala. Rada sem hodila v šolo, kar se sliši čudno. Predmeti mi niso delali težav, samo en slab spomin mi je ostal, in sicer kljub dejstvu, da sem imela biologijo in kemijo zelo rada, sem se bala učiteljice Rajke Kukec. Zanimivo je, da me je matematiko učila ista učiteljica kot uči tebe, Anica Cimperman. Neizmerno rada sem imela svojo razredničarko Marijo Teran, ki nas je poučevala slovenščino in je vedno imela dovolj časa za nas in za naše težave. Bila mi je kot druga mama in še danes mi srce hitreje bije, če jo srečam in se spomnim na prelepe trenutke preživete z njo. Srečna sem, da sem jo spoznala, kajti velikokrat nam je prav ona pomagala pri poklicnem odločanju ali pri reševanju problemov nas mladostnikov.

Kaj pa spomini na ostale učitelje? Ali se jih še spomniš? Se spomniš kakšnega pomembnega dogodka obdobja v OŠ Križe?

Ja, spomnim se vseh učiteljev. Skušnje so bile različne, moje v večini dobre. Spomnim se celo ravnatelja g. Ribnikarja, ki je oče učiteljice Mohorčič. Bil je zelo prijazen, velikokrat se je pogovarjal z nami in nas vzpodbujal pri delu. Učiteljica Muzik, ki se je lansko leto upokojila, nas je poučevala zgodovino in zemljepis in bila vedno zelo kompromisna oseba, ki se je v času mojega prihoda na šolo celo poročila z mojim trenerjem namiznega tenisa.

Ali ste s prijatelji in sošolci obdržali stike?

Da, vendar se skozi leta stiki malo razgubijo in se ponovno stkejo, ko se vsake 5 let na obletnici valetе dobimo, zabavamo in obujemo spomine na najbolj lepe trenutke v življenju. No, danes vemo, da so bili takrat najlepši, kajti v preteklosti smo bili največji reveži ravno v obdobju osnovne šole. Nihče nas ni razumel, še celo učitelji so bili po naše naši najhujši sovražniki.

Povedala mi je tudi, da žalostne dogodke osnovne šole hitro pozabiš in da ti v spominu ostanejo le trenutki, ki se jih rad spomniš in ti ostanejo v srcu do konca svojega življenja.

Pogovarjala se je Tea Drobnič, 8. b

KAKO SO VČASIH V ŠOLI TUDI »PTIČKE GLEDAL«

Marjan Vodnjov (75), nekdanji učenec Osnovne šole Križe odgovarja, kako je včasih izgledala šola.

Kakšne šole so tedaj obstajale?

Bila je osnovna šola od prvega do četrtega razreda, potem nižja gimnazija od petega do osmega, zatem pa še gimnazija nadaljnja štiri leta.

Kako ste prišli do šole?

Do šole smo hodili peš. Sam sem hodil okoli 10 minut, ker sem bil blizu doma, ostali pa so hodili tudi tja do ene ure. Prevoza tedaj še ni bilo.

Kdaj se vam je začel pouk?

Pouk se nam je začel ob osmih, končal pa tam nekje do trinajstih.

Katere predmete ste imeli na urniku?

Posameznih predmetov, kakršne imate danes, nismo imeli. Imeli pa smo računstvo, branje, pisanje in lepomis.

Na kaj ste pisali, in s čim?

Pisali smo na črtasti ali brezčrtni papir, s črnilom, ki je bilo v posebnih kozarčkih na sredini klopi.

Koliko vas je bilo v razredu?

Odvisno od številčnosti generacije, to je od dvajset do štirideset učencev.

Ali je bilo šolanje prostovoljno ali obvezno?

Šolanje je bilo obvezno in na srečo tudi brezplačno, če bi bilo plačljivo, bi nas v šolo hodilo veliko manj otrok.

Koliko si moral biti star, da si šel lahko v šolo?

Podobno kakor sedaj. Sedem let, na posebno željo staršev in otroka pa se je dalo domeniti, da si šel v šolo lahko tudi že s šestim letom.

Ali ste imeli malico organizirano v šoli ali ste si jo prinesli sami? Kaj je vsebovala?

Malica v šoli ni bila organizirana, prinesli smo jo od doma. Večinoma smo imeli malo sadja, to je kakšno jabolko ali hruška, ter kos kruha. Ponavadi je bil črn.

Ali ste imeli ocene?

Ja, imeli smo jih in bile so enake kakor sedaj, od nezadostne pa do odlične.

Ali ste imeli enega učitelja za en predmet ali za več predmetov?

Ker je bila šola samo štirirazredna, je imel en razred samo enega učitelja. Ker smo bili včasih bolj ubogljivi, kakor so otroci danes, je to čisto zadoščalo.

Ste imeli organizirane kakšne ekskurzije in podobno?

Ne, ker še ni bilo toliko avtobusov, kot sedaj. Bili pa so različni pohodi. Na primer iz šole do gozda, do reke ...

Ce je kdo od uencev naredil kakšno napako, kakšne kazni so sledile?

Tak učenec je bil zadržan v šoli in moral je prepisati ali prebrati kakšno besedilo, če tega prej ni naredil. Učitelj je bil ponavadi zraven, če pa ga ni bilo, je učenec pogosto pobegnil skozi okno. To je bila prva možnost. Druga je bila, da so jih topli s palico po zadnjici, ravnilom po prstih, vlekli za ušesa, ali za lase ('ta sladke').

Na kakšen način ste lahko pridobili ocene?

Pridobili smo jih lahko tako, da smo v šoli naredili kakšne izdelke, dobili pa smo jih tudi, če smo bili vprašani snov. Ocenjevali so nam tudi domače naloge. Kontrolnih nalog pa še nismo imeli.

Ali ste tekmovali med šolami, ki so bile v isti regiji?

Ne, nismo. Takrat še ni bilo toliko prevoznih sredstev, kot jih je danes. Za hojo do drugih šol pa je bila pot predolga.

Ali so obstajale obšolske dejavnosti?

Obšolskih dejavnosti ni bilo, ker zanje nismo imeli časa, saj smo morali doma na kmetiji veliko pomagati.

Se ob koncu spomnite tudi kakšne zanimivosti iz šolskih klopi?

Da, takole gre. Tudi včasih se je med učenci našel kakšen, ki je učiteljici ponagajal, tako da je ni ubogal. Ponavadi ga je lahko »ukrotila«, če pa ga ni mogla, je poklicala ravnatelja. On je vstopil v razred in rekel nagajivcu, naj gre z njim »mal ptičke gledat«. Moral je iti. Ko pa sta prišla do njegove pisarne, pa nista gledala ptičkov, vendar ga je ravnatelj z ravnilom po prstih.

Pogovarjal se je Žan Vodnjov, 8. b

V »PANCARJIH« PO SMUČIŠČU

Interjuvanec je moj oče Janez Nunar, ki je pred 28 leti obiskoval Osnovno šolo Kokrškega odreda Križe.

Kako je včasih potekal pouk v šoli ter kako je bilo, ko si bil prvošolček?

Bili smo prva generacija prvošolčkov v povsem novi šoli, ki se je imenovala OŠ Kokrškega odreda. Staro šolsko stavbo pa je odkupila tovarna sedežnih garnitur Zlit. V prvemu razredu smo bili 29. novembra sprejeti med pionirje. Takrat smo dobili tortice in sladkarije ter modro kapo z zvezdo, ki jo še sedaj hranim v predalu. V sedmem razredu smo bili 25. maja, ko smo praznovali dan mladosti, sprejeti med mladince. Takrat so nam pripravili ples. Na začetku leta smo izvolili predsednika razreda. Pouk je potekal podobno kot sedaj, le da takrat ni bilo računalnikov. Imeli smo samo en kasetofon, ki je bil v učilnici za angleščino. Med poukom smo tudi malo poklepetali, bili smo mladostno razigrani, ampak ubogljivi. Ob koncu ure je reditelj prišel pred tablo in rekel: " Za domovino!", nakar smo odgovorili: " S Titom naprej!" Sedel sem z dobrim prijateljem Urošem, ki je sedaj oče tvoje sošolke Ane. Ko je tekmoval naš najboljši jugoslovanski smučar Bojan Križaj (odličen učenec

OŠ Kokrškega odreda Križe), smo namesto pouka v jedilnici spremljali prenos tekem po televiziji. V šolo smo hodili peš v dežju, snegu, mrazu in vročini. Nobenega od nas niso peljali starši ali dedki. Vozili so se samo vozači, nekateri iz Tržiča in Doline.

Kam pa ste hodili v šolo v naravi in na ostale izlete?

Šolo v naravi smo imeli samo enkrat. Pozimi smo šli v koč na Zelenici. Ker smo bili zvečer v sobi preglasni, smo morali v pancarjih teči po smučišču. Dvakrat smo pretekli otroško smučišče Ciciban ob vlečnici.

V osmem razredu pa smo šli na enodnevni izlet v Fieso, kjer smo zvečer plesali v čisto pravem disku. Imeli smo precej manj ekskurzij. Šli smo v opero, gladališče in imeli smo tudi nekaj športnih dni.

Kateri učitelji so te učili v šoli in učijo še danes na šoli in kateri je bil tvoj najljubši predmet?

Janez Zazvonil me je učil tehniko in fiziko, Ana Cimperman matematiko in Dragica Štalc likovno. Moj najljubši predmet zgodovino me je učila Milena Muzik. Pri njej nisem dobil nikoli ocene nižje od 5. Pri tem predmetu smo tekmovali v kvizu Tito - revolucija - mir in se uvrstili na republiško prvenstvo. Najbolj mi je bilo všeč, ker smo bili tekmovalci v času priprav na tekmovanje oproščeni spraševanja pri vseh predmetih. V šestem razredu sem tekmoval na Veseli šoli in postal šolski ter nato še občinski prvak.

Ste bili tudi vi ekološko ozaveščena šola kot mi in ali ste imeli zdravo prehrano?

Ne. Ni bilo poudarka na ekološki šoli, malica je bila dobra in okusna, vendar nezdrava prehrana kot sedaj. Npr. čaj je bil sladkan s sladkorjem. Pic za malico ni bilo, ker jih sploh še nismo toliko poznali. Moje najljubše malice so bile: kruh in pašteta, mlečni zdrob z veliko kakava, benkota takrat še nismo poznali. Kadar smo pri malici preveč hrane pustili, je k nam prišel bivši ravnatelj Janez Ribnikar in nam pojasnil, da so partizani pojedli vsako drobtinico.

Ste imeli kakšne druge počitnice ali poseben datum?

Namesto krompirjevih počitnic smo praznovali 29. in 30. november, dan republike. 25. maja je bil dan mladosti. Takrat smo pisali tovarišu Titu za rojstni dan in tudi dobili odgovor, ki ga je razredničarka prebrala pred razredom. Tudi smrt in pogreb Tita smo doživeli v šoli.

Si obiskoval kakšen krožek, če ste jih sploh imeli?

Seveda so bili, vendar ne veliko. Hodil sem na modelarski krožek, ki ga je vodil učitelj Janez Zazvonil. Zelo rad sem se ga udeleževal. Delali smo modele letal in ladij ter z njimi tudi tekmovali. Bilo je težko z nabavo ustreznih materialov, ker trgovin za modelarje v Sloveniji ni bilo. Učenci smo bili veliko bolj disciplinirani, pazili smo na inventar in v telovadnici ni bilo popoldne nobenih varnostnikov.

Katere predmete ste imeli v šoli? Je bilo kaj drugače?

Splošni predmeti so bili večinoma isti. Ni bilo pa nivojskega pouka in izbirnih predmetov. Zgodovino smo se učili povsem drugače, kakor vi sedaj. Postavitev nekaterih kabinetov je bila drugačna.

Ste zbirali kakšne stvari?

Zbirali smo svinčnike in peresnice za otroke iz Vietnama, kjer je takrat divjala državljanska vojna. Ta akcija zbiranja se je imenovala Dinar za Vietnam. Potem smo zbirali še vrečke od pudingov Royal ampak smo zmeraj ostali brez nagrade. Prav tako smo zbirali star papir kakor vi. Z vozičkom smo ga vozili po vasi v šolo in ga medtem pregledali, če ima kakšne stripe skrite med platnicami.

Še kaj obujate z bivšimi sošolci spomine na ta šolska leta?

S sošolci imamo skoraj vsako leto obletnico valet. Z veseljem poklepetam z bivšimi sošolci in s sošolkami. Sedaj ko hodimo starši na govorilne ure za otroke, se med čakanjem srečujemo nekdanji sošolci in sošolke in se kratkočasimo z obujanjem spominov na *oslovska leta*. Veseli smo, da se šola lepo obnavlja in modernizira s sodobno učno opremo, ki je včasih nismo imeli ali poznali.

Pogovarjala se je Tina Nunar, 8. b

OBISK NEKDANJIH UČENCEV

Na šoli smo gostili tudi nekdanje učence, ki so pred radovednimi poslušalci razkrivali različne spomine na svoja osnovnošolska leta.

JANEZ KAVAR

Obiskal nas je Janez Kavar. Za njegov obisk smo porabili 2. uro, po našem urniku je bila to ura »nitke«. Gospod Janez Kavar nam je povedal, da so bile Križe čisto drugačne kakor danes. Nekaterih stvari včasih niso imeli, danes pa jih imamo. Včasih pa so bile nekatere stvari, pa jih danes več ni, na primer, vojašnica - danes je tam naša OŠ Križe. Včasih smo imeli v Križah svojo pekarno danes tam ni več ničesar, je pa nad to stavbo trgovina Tušek. Včasih je vozil skozi Križe vlak, danes pa so tam vrtovi ...

Povedal nam je pregovor: ŠOLA JE DRUGI DOM, za njega je bil to pravi dom, ker je bil njegov oče ravnatelj in njegova mama učiteljica, so stanovali v šoli. Zaupal nam je, da mu je bilo najbolj zabavno, ko je šel v kabinet in je tam raziskoval učiteljeve potrebščine. Starši mu tega niso dovolili, ker je bilo to šolsko in je brskanje po tujih stvareh neprimerno. Nekoč, ko je bil čisto sam v šoli, je začel raziskovati in stikati.

V šoli so imeli sledeče predmete : lepopisje, slovenščino in računstvo.

To so bili predmeti, ki so bili zelo pomembni. Učitelj je imel posebno klop z imenom kateder. Imeli so črno tablo, kar ni bilo tako dobro. V razredu je bilo več otrok kakor danes, v enem razredu približno 30 otrok. V klopeh so imeli vdolbino za črnilo, črnilo je nalivala učiteljica ali učitelj. Nekateri poredni

učenci so drugim učencem v črnila dali majskega hrošča, potem je črnilo zelo smrdelo in bilo je rjavkasto črno. Razrede so ogrevali s pečmi. Peči je kuril gospod Franci, gospod Janez pa mu je z veseljem pomagal, ker je bilo zanj nagrada, da je lahko zakuril peči.

Obiskoval je tudi pevski zbor, najbolje pa mu je bilo, ko so jih vojaki povabili na proslave, da so kaj zapeli. Zaradi tega niso imeli pouka in dobili so še zelo dobro malico.

Neža Pintarič, 4. b

OLGA RENER

Olga Rener je nekdanja učenka in učiteljica OŠ Križe. Učencem prvega razreda je pripovedovala zanimivosti o šoli nekoč. Otroci so veliko spraševali, nato so svoje vtise strnili in povedali:

Všeč mi je bilo, zanimivo je bilo:

- ko je govorila o kužku v šoli. (Urban)
- ko smo se šli Rihtarja bit, njeno pripovedovanje o starih časih. (Jaka B.)
- da so imeli lesene igrače. (Saša)
- da smo se šli igrice, peli, da je pripovedovala, kako je bilo v šoli nekoč in da se je njen kuža v šoli pokakal. (Anja)
- da je šel kuža v šolo. (Tajda)
- pripovedovanje o dveh dečkih, ki nista hotela v šolo in nista hotela iz avta, čeprav so ju vsi prosili. (Tej)
- ko je pripovedovala o psu, ki je preskočil ograjo, kako je bilo v stari šoli, da so imeli lesene puščice, igrače... (Leja)
- da so imeli lesene puščice, niso imeli lepih oblačil. (Lana)
- ko je pokazala, kako so se šli včasih igro Rihtarja bit. (Lea)
- ko smo se igrali igrice in ko je povedala, kako je prišel kužek v šolo. (Maja)
- ko smo se pogovarjali o stari šoli, kaj so imeli. (Dominik)
- kako je učiteljica učila. (Domen)

LJUBA JAKŠIČ

Ljuba Jakšič je bila prav tako učenka in nato učiteljica na šoli. Otroci drugega razreda so po zanimivem pripovedovanju povedali:

Meni je bilo všeč, ko nam je gospa povedala, da so imeli lesene puščice. (Tia)

Meni je bilo najbolj všeč, ko smo izvedeli, da so včasih imeli mize in stole skupaj sklenjene. (Miha)

Jaz sem si najbolj zapomnila, da so pisali s peresi. (Katarina L.)

Meni je bilo všeč, da če so fantje »rabutali« hruške, potem pa jim je rekel ravnatelj: Pojdimo pogledat »tičke« in jih je peljal ven ter jih udaril po prstih.
(Žan)

Najbolj sem si zapomnil, da niso imeli telovadnice in so se kar v razredu malo raztegnili. (*Kristjan*)

Meni je bilo všeč, da dekleta niso nosila hlač. (*Štefan*)

Najbolj sem si zapomnila to, da so imeli črnilo v lončkih. (*Lina*)

STARE IGRAČE

29. januarja 2009 so oddelki podaljšanega bivanja pripravili popoldanske delavnice na temo Stare igrače.

Otroci so lahko skupaj s svojimi starši in ob pomoči učiteljev podaljšanega bivanja izdelovali:

- zapestnice in ogrlice iz gumbov,
- punčke iz blaga, koruze in iz papirja,
- vetrnice, zibelke in telefone,
- vezli prtičke,
- šivali medvedke in naprstne lutke.

Pri izdelovanju posamezne igrače so pomagali tudi učenci, ki so predhodno to igračo že izdelovali v okviru podaljšanega bivanja. Tako je delo potekalo hitreje in učinkoviteje.

Obiskovalci so lahko izdelali več različnih igrač po lastni izbiri, ki so jih otroci odnesli domov in jih uporabili za igro.

Odziv otrok, ki so obiskali delavnice in se preizkusili v izdelavi igrač, je bil zelo dober. Zdelo se jim je zanimivo, nekateri pa so tudi izrazili željo, da bi na šoli večkrat potekale tovrstne zanimive delavnice. Tudi sam obisk delavnic je bil kar številčen.

Učiteljica Andreja Poklukar

ŠOLSKA MALICA NEKOČ

Delavnico z enakim naslovom smo izvedli 20. novembra 2008. Učenci izbirnega predmeta Življenje človeka na Zemlji smo se odločili, da poizvemo nekaj več o šolski malici, kakršna je bila nekoč. Hodili smo od hiše do hiše in prebivalce spraševali, kakšno malico so na Osnovni šoli Križe jedli nekoč. Izvedeli smo, da so kmetje in obrtniki morali malico nositi s seboj, drugi pa so jo dobili v šoli. Ljudje, ki so pred leti obiskovali našo šolo so nam povedali, da so ponavadi jedli črni kruh, marmelado, jabolko, med včasih pa tudi pašteto. Vsake toliko časa pa so dobili iz Amerike UNRA paket. Pili so belo kavo, mleko v prahu in čaj.

Naše raziskovanje in ugotovitve smo predstavili v obliki prireditve, 20. novembra 2008 v avli naše šole. Prireditve sta začela, pa tudi povezovala zabavna voditelja. Na začetku sta na oder povabila babico (igral jo je učenec Žiga Krajncan), ki je včasih hodila na našo šolo. Iz prve roke nam je povedala o šolski malici. Pri tem so se nekateri do solz nasmejali in izvedeli tudi marsikaj zanimivega. Kot naslednje točke so sledili skeči. S tem smo učenci pokazali in predstavili, kako je včasih potekala malica, primerjali smo šolsko

malico danes in nekoč, kaj so včasih jedli in kaj jemo danes. Po vseh odigranih skečih je sledila še nagradna igra. Nekateri obiskovalci so imeli pod stoli nalepljene številke. Nekaj od teh sta voditelja izžrebala, izžrebanci pa so kot nagrade prejeli malico: mlečni riž, zdrob, puding, razne kompote, čaje ...

Ta prireditev je bila namenjena predvsem starejšim, da bi se spomnili, kako so včasih malicali v šoli. Prav tako je bila prireditev zanimiva tudi za mlajše.

Učenke izbirnega predmeta Življenje človeka na Zemlji:

Tina Nunar, 8. b

Ana Zaplotnik, 8. b

Manca Anko, 8. b

Učiteljica Martina Hribernik

STARE OTROŠKE IGRE

V četrtek, 23. aprila 2009, smo v okviru 150- obletnice OŠ Križe pripravili delavnice, na katerih so se učenci in obiskovalci seznanili s starimi otroškimi igrami. Vsak razred je prikazal nekaj starih otroških iger in plesov. Učenci prvih razredov so urico otroških iger popestrili z igranjem Ristanca, Trdnega mostu in Gnilega jajca ter zaplesali ples Potujemo v Rakitnico. Drugi razredi so pripravili ples Abraham 'ma sedem sinov, spuščali milne mehurčke, se igrali s frnikolami in odigrali igro Domino. Učenci tretjih razredov pa so predstavili igro Špano, Rihtarja bit' ter se igrali z vrvicami. Izbrane otroške igre so bile zelo zanimive in uspešno izvedene. Marsikateri obiskovalec se je za trenutek vrnil nazaj v svoje otroštvo. Oživeli so spomini. Namen iger je bil tudi ta, da prikažemo, da za igro lahko uporabimo povsem vsakdanje stvari, ki jih imamo vedno pri roki. Za druženje in igro ter prijetno počutje nismo rabili dragih igrač, le malo dobre volje in iznajdljivosti.

Učiteljici Lea Jensterle in Anka Cvek

NEKAJ UTRINKOV IZ LETA 2009

V šolskem letu 2008/09 je bila naša šola vključena v naslednje projekte.

MREŽA UČECH SE ŠOL

PASOVČEK

Education and Culture

Socrates
Comenius

ZDRAVA ŠOLA

SPRING DAY
FOR EUROPE 2009
Ideas move Europe

EKO ŠOLA
KOT NAČIN ŽIVLJENJA

SODELOVANJE Z LJUDSKO ŠOLO BOROVLJE

POMLADNI DAN

Projekt Pomladni dan smo na šoli izvajali drugo leto. Vključeni so bili učenci 1. triade. V šolskem letu 2008/09 se je Pomladni dan pridružil Evropskemu letu ustvarjalnosti in inovacij v želji, da bi čim več šol okusilo ustvarjalnost in inovacije evropskih dimenzij.

Teme Pomladnega dne se prekrivajo z učno vsebino pri različnih predmetih.

Pomladni dan je v Evropi potekal od 25. 3. do 2. 6. 2009 z vrhuncem 9. 5. 2009, ker je ta dan Dan Evrope.

Z učenci smo se pogovarjali o sončni energiji – energiji prihodnosti. Tema se je navezovala na odprtje sončne elektrarne na naši šoli.

Učenci so likovno, literarno in plesno ustvarjali na temo ljubezni.

LJUBEZEN DO ZMAJA

Ljubezen je taka,
kot dva kraka.
A ne žabja kraka,
temveč kraka zaljubljenega spaka.

Moja ljubezen je majhen zmaj.
A zmaj je kaj?
Zmaj je stvor,
ki ni namenjen za upor.

Moja ljubezen
je takšna kot pesem.
Pesem, pesem, ki je kot zmesen
kruh v pečici sladka pesem.

Pesem, ki je tako sladka
kot, da bi bila pomočena v najslajšo vodo.
In če pomislim, da je ljubezen
še slajša kot pesem,
je moj zmaj najslajša ljubezen.

Urh Primožič, 3. b

COMENIUS

Osnovna šola Križe je v Comeniusovem mednarodnem projektu od leta 2006 povezana še s petimi osnovnimi šolami iz Španije, Nemčije, Irske, Poljske in Italije. Projekt vodi Andreja Polanšek. V drugem letu projekta so učenci izvedli več naravoslovnih aktivnosti: opazovali so vreme in merili temperaturo, proučevali onesnaženost vode v okoliških potokih, v povezavi s komunalnim podjetjem Tržič spoznali sistem vodovodne napeljave. Preko vsega leta so učenci aktivno spodbujali k racionalni rabi pitne vode. S tem šolskim letom smo projekt uspešno zaključili.

Slika: Srečanje na Poljskem, 31. 5. 2009.

REVŠČINA V SVETU IN PRI NAS

Na šoli smo gostili tudi Afričana, ki sta nam predstavila življenje v Zambiji in na črni celini.

Kaj je sploh daleč? Se to da izmeriti? Odgovor je preprost. Ne da se.

OBISK OD NEKJE DALEČ

Kaj hočem s tem povedati? No, ja. Lahko rečem samo to, da nekaterih mostov in preprek ni pametno meriti, ker si le-te pač ustvarjamo ljudje sami. In ravno to je bistvo tega članka. Lahko bi vam namreč suhoparno našteval datume, procedure in vse ostalo, a ko boste "zakapirali", za kaj gre, tega vsekakor ne boste potrebovali. Povem pa vam lahko le, da sem bil tega dne zelo presenečen, ko sem na velikem diaprojekcijskem platnu opazil obraz temnopoltega dečka, ki se mi je smejal tako prešerno, kot da ne bi še nikoli slišal za besedo težava. Oddajal je neko pozitivno energijo in zato je bilo pričakovati, da bo prireditev osvetljena v njeni luči. Šele kasneje sem izvedel, da bosta k nam prišla temnopolta obiskovalca in da nam bo odpadla druga ura po urniku. Hja, novica res ni bila slabe narave. Pa vendar je vse nas nekako zanimalo, kaj se bo zgodilo. Na uho so mi prišle novice o dveh temnopoltih postavah, ki se sprehajata po naši šoli in sta izrazito dobre volje. V to sem se tudi sam lahko kmalu prepričal, ko sem ju prvič zagledal na sami prireditvi. Sedel sem nekako na sredini in z zanimanjem opazoval dogajanje pred seboj. Šele takrat so mi v glavo udarili spomini pogovora, ki sem ga imel z našo učiteljico. Spomnil sem se tega, da bomo na koncu postavljali vprašanja in podobne reči. Na oder sta tako prišli dve osebi. Ena je bila močna ženska v pisanih oblačilih in s pokrivalom, druga pa moški v prav tako pisanih oblačilih, s seboj pa je imel bobnu podobne inštrumente. Sam potek je bil zanimiv. Odigrala sta par narodnih pesmi, prepevala, poplesavala in nasploh prinesla neko dobro vzdušje, ki se je čutilo povsod, med učitelji in učenci. Bliskavice so se bliskale in pogledi so švigali k mladi plesalki, ki je s svojimi poplesujočimi boki sprožila val navdušenja in "histerije". Po uvodu je prišel na vrsto video o misijonarjih, dobrodelnosti ... Pa vendar bi se tukaj rad malo ustavil. Namreč rad bi pohvalil učiteljico prevajalko, ki je vsaj po mojem dobro prevajala vso zadevo. In zakaj? Zaradi tega, ker sem vmes skušal tudi sam pri sebi prevesti nekatere odseke pogovora in vedno to ni bila lahka naloga. Verjamem namreč, da marsikdo ne bi znal tako dobro prevesti in bi naredil marsikatero napako, preden bi vse skupaj prišlo do konca.

Video je razlagal odnos med Slovenci in Afričani, pomoči, stiski in težavnemu vsakdanjemu življenju. Obiskovalca sta nam poleg vsega predstavila in razložila geografske in družbene značilnosti v njuni državi. Lahko pa zapišem, da se je vse skupaj končalo v tisti pravi luči, z veliko smeha, veselja in plesa (jaz sem na čase tako ploskal, da so me dlani že pošteno srbele). Sledilo je še nekaj plesnih točk, dokler ni prišel na vrsto en velik aplavz in "vau" brez vprašanj. Zatim smo se razšli. Če potegnem črto pod vse tole ... Vse skupaj je bila ena velika osvežitev, ki smo jo po mojem vsi potrebovali. Vse skupaj je bil kot neki tropski sadež, v katerega ugrizneš, ne da bi vedel kakšne mešanice okusov boš dobil. Nepredvidljivost je torej botrovala vsej tej zabavi, ki smo jo imeli. In tako je tudi prav. Kar pa se tiče odziva učencev na vse to, lahko rečem, da so spremljali s kar dobršno mero zanimanja. Če pa s tem povzročiš, da začnejo učitelji okoli tebe poplesovati ... Potem pa kapo dol (hec).

Torej vse skupaj je še utrdilo naše odnose z zunanjim svetom in porušilo neke razdalje in mostove, ki rastejo v naših glavah. In to je konec koncev

najbolj pomembno, mar ne? Iskreno upam, da se bo kaj podobnega še kdaj ponovilo!

Andraž Slatnar, 9. b

EKO ŠOLA

ODPRTJE SONČNE ELEKTRARNE NA STREHI NAŠE ŠOLE

V četrtek, 2. 4. 2009, je bila na naši šoli prireditev v počastitev slovesnega odprtja sončne elektrarne. Udeležilo se jo je veliko povabljenih gostov, mdr. tudi govorci na odprtju mag. Janez Kopač, v. d. generalnega direktorja Direktorata za energijo, mag. Borut Sajovic, župan Občine Tržič, mag. Marko Čarman, direktor Gorenjskih elektrarn in ravnateljica Erna Meglič.

Najprej je sledil ogled kulturnega programa, ki so ga pripravili ter pod vodstvom nekaterih učiteljev izvedli učenci šole. Nato je sledilo še simbolno rezanje traku, ogled elektrarne na šolski strehi in pogostitev.

Zakaj je sonce pomembno? Sonce s svojim sevanjem oddaja svetlobo in toploto, ki sta nujni za življenje. Energijo Sonca so si zelene rastline izbrale za proizvodnjo hrane v procesu fotosinteze, kjer se preprosto sestavljeni delci vode in ogljikovega dioksida spajajo v zapleteno grajene delce grozdnega sladkorja in kisik. Sladkor je hrana zelenim rastlinam, kisik pa potrebujemo vsa živa bitja za dihanje.

Sonce pa ni le nujnost bitij na Zemlji, ampak vpliva tudi na naše počutje. »Za dežjem vedno posije sonce« pravi slovenski pregovor in ob sončnem dnevu se nam življenje zdi lepše in težave se razblinijo.

Učitelj Mitja Spreizer

Slika: Prireditev ob odprtju sončne elektrarne.

PAPIRNA AKCIJA

V torek in sredo, 6. in 7. aprila 2009, je v Industrijski coni Loka potekala spomladanska akcija Zbiranje starega papirja OŠ Križe. Skupaj smo zbrali 26792 kg, kar znaša 87 kg na vsakega učenca. Največ papirja je zbral 1. a razred (160 kg na učenca), sledil je 8. b razred (158 kg na učenca) in 6. b razred (105 kg na učenca). Pohvaliti pa moramo tudi posameznike Klementino Toporiš, ki je zbrala 920 kg, Tevža Švaba s 530 kg in Tejo Pavlin s 470 kg zbranega papirja.

Največja zahvala pa gre vsem, ki ste prispevali vsak kilogramček papirja, saj samo skupaj lahko pripomoremo k čisti naravi in osveščanju mladine za boljši in lepši jutri.

Sliki: Papirna akcija 2009.

PLANINCI NA OSNOVNI ŠOLI KRIŽE

V prehitrem teku življenja je res malo prostega časa, toda mladi planinci Osnovne šole Križe si vzamemo čas in skupaj s starši se odpravimo na planinske pohode vsako drugo soboto v mesecu. Tako otroci in starši skupaj preživimo del proste sobote v naravi, na svežem zraku in v sproščenem vzdušju. Na pohodih spoznavamo drug drugega, opazujemo floro in favno, nabiramo si moči za nov delovni teden, skratka lepo nam je. Najbolj srečni pa smo, če osvojimo še vrh in na koncu si rečemo: Imeli smo se krasno. Zametki planinskega krožka na naši šoli segajo že kar daleč v zgodovino.

17. februar 1970 je rojstni dan mladinskega odseka Planinskega društva Križe, ko je prevzela planince učiteljica likovnega pouka Marija Kavar. Tudi jaz sem bila članica tega krožka in pod njenim vodstvom sem prvič osvojila Triglav. Učiteljica pa se je preselila iz naše okolice in za njo je devetnajst let vodila krožek učiteljica geografije in zgodovine Milena Muzik.

Kar precej let, vse do upokojitve, je mentorsko poslanstvo prevzela Olga Rener. Poleg nje moram omeniti še nekaj učiteljic, ki so ji pomagale pri vodenju otrok: Mojca Srečnik, Sonja Ficko in Nataša Vreček. Seveda ne smem pozabiti Ivana Novaka, ki je vedno pokazal kakšno nemarkirano pot. Ker smo ves čas pod okriljem Planinskega društva Križe moram omeniti še vodnike, ki so nam vedno pomagali pri vodenju. Da so bili naši pohodi bolj varni je največkrat skrbel vodnik Marko Fabiani, ki nam še sedaj rad priskoči na pomoč.

Sedaj pa že osmo leto zapored vodim krožek na šoli kot mentorica in načelnica mladinskega odseka pri Planinskem društvu Križe, Dragica Štalc in število članov se vsako leto povečuje. Ves čas mi je pri delu pomagala Olga Rener, v tem šolskem letu pa se mi bo pri delu z mladimi pridružil še Primož Meglič.

Vsako leto izdelamo plan pohodov in planinske šole in če nam vreme dopušča ta plan tudi realiziramo. Planinsko šolo organiziramo vsakič v drugi planinski postojanki. Do sedaj smo bili že na Vodiški planini, Veliki planini,

Valvazorjevem domu in Dolgi njivi. Zimovanje pa smo organizirali na Kriški gori, Uskovnici in dvakrat v Zavetišču v Gozdu.

Naši pohodi otrokom pomagajo razvijati zdrav odnos do narave in naravnih lepot, da spoznajo svoj domači kraj in okolico in da dobijo občutek za ohranjanje čistega okolja in spoštovanje flore in favne, pri tem pa si razvijajo zdrav odnos do sovrstnikov in humanosti.

Učiteljica Dragica Štalc

ŠPORTNE AKTIVNOSTI

OŠ KRIŽE - četrta naj športna šola v Sloveniji

Slika: Ekipe ŠKL odbojka.

Ministrstvo za šolstvo in šport vsako šolsko leto z namenom popularizacije in promocije interesnih programov športa otrok in mladine razpisuje natečaj za najbolj športno šolo. V natečaju se upošteva izpeljava naslednjih interesnih športnih programov:

- športni program Zlati sonček,
- športni program Krpan,
- program naučimo se plavati,
- program Šolska športna tekmovanja in prireditve,
- program Hura prosti čas in
- drugi športni programi lokalnih skupnosti.

Iz zgoraj navedenega je razvidno, da so v natečaj vključeni učenci od 1. do 9. razreda. Med vsemi prijavljenimi šolami smo že drugo leto zapored osvojili 4. mesto. Glede na velikost šole oz. število vpisanih otrok si ta rezultat štejemo kot izjemen uspeh. Ob tej priložnosti bi se zahvalil ravnateljici za razumevanje in podporo ter vsem sodelavcem, ki ste kakorkoli pripomogli pri izpeljavi posameznih programov.

Učitelj Anže Renner

V šoli smo ob programih sodelovali tudi v kar trinajstih športnih panogah, kjer so učenci dosegali odlične rezultate. Med najboljšimi tremi so bili v naslednjih panogah: atletika (tek na 600 m, skok v daljino, met krogle, tek na 1000 m, skok v višino, tek na 60 m), kros, košarka, rokomet, nogomet, badminton, športno plezanje, odbojka, lokostrelstvo, namizni tenis, odbojka na mivki, smučarski skoki, deskanje na snegu, tek na smučeh in kegljanje.

Učiteljica Maruša Skubic

POHOD NA PLANINO VOJE

V soboto, 18. 4. 2009, smo se planinci iz Osnovne šole Križe odpravili na planinski izlet v Voje. Po več kot enourni vožnji smo začeli hoditi od parkirišča v Stari Fužini. Prvi kratek postanek je bil pri koči Voje, ki takrat še ni bila odprta. Nato smo nadaljevali pot. Na poti smo videli veliko različnih dvoživk kot so močeradi in žabe.

Slika: Pohod na planino Voje.

Pot smo nadaljevali vse do slapu Mostnice, od koder smo se vrnili čisto premočeni, saj je začelo deževati. Po malici smo se v dežju odpravili nazaj proti avtomobilom. Žal nam je bilo, da zaradi dežja nismo odšli do korit Mostnice. Kljub temu smo zelo uživali.

Daša Štalc, 8. b

ŠOLSKI POKLJUŠKI MARATON

Planinski krožek OŠ Križe se je že četrtrič zapored udeležil pohoda na šolskem pokljuškem maratonu. To leto prireditev ni potekala na Pokljuki, naredili so spremembo in organizirali krožni pohod iz Rateč do Planice, Podkorena in nazaj do Rateč. Naša pot je bila dolga 11 kilometrov. Start smo imeli v Ratečah kot tudi ostali udeleženci, ki so lahko tudi tekli na smučeh ali pa odšli na pohod do Tromeje. Zasnežena pot nas je vodila do velikanke v Planici, kjer smo imeli glavni postanek. S sendvičem v roki smo opazovali, kako že pripravljajo skakalnico in teptajo sneg. Pot nas je vodila vse do Podkorena in nazaj do Rateč. Bili smo kar utrujeni, saj je bil to res pravi zimski pohod po snegu. Uspeli smo, vsi smo prišli na cilj in tako smo si vsi prislužili medaljo. Šolski pokljuški maraton gradi na druženju in množičnosti udeležbe. Tudi naslednje leto se želim udeležiti zimskega maratona.

Daša Štalc, 8. b

PLAVALNI TEČAJ DRUGOŠOLCEV

Učenci drugih razredov so se udeležili štirinajstdnevnega plavalnega tečaja, ki se je odvijal od 16. do 27. marca 2009 na bazenu v Radovljici. Vsak dan so pridno plavali in si izpopolnjevali plavalno znanje. Vsi učenci so uspešno zaključili plavalni tečaj in si pridobili priznanja. Čestitamo!

Slika: Plavalni tečaj.

SMUČARSKI SKOKI V PLANICI

V četrtek, 19. 3. 2009, smo šli v Planico gledat smučarske skoke. Zjutraj smo se zbral pred našo šolo in nestrpno čakali na odhod. Na srečo je bilo lepo vreme. Na avtobusu so nam razdelili tatooje v obliki skakalca. Ko smo izstopili z avtobusa, smo dobili še karte za vstop na tekmo. Počakali smo še nekaj minut, nato smo vstopili na prizorišče. Usedli smo se na tribuno. Na vrsti sta bila prvi in drugi trening, ki smo ju z zanimanjem spremljali. Nato je bila na vrsti kvalifikacijska tekma. Nekateri skakalci so skočili preko 200 metrov. Malo pred koncem tekme smo šli na malico. Dobili smo hrenovko in kruh. Ko smo pojedli, je bilo tekme že konec. Izvedeli smo, da je zmagal Slovenec Robert Kranjec. Potem smo šli k odru. Najprej je na oder prišel Jernej Kuntner kot Mercatori. Malo se je šalil, nato pa so na oder prišli zmagovalci državnega prvenstva v smučarskih skokih. Med njimi je bil tudi učenec naše šole, Kristjan Jekovec. Na oder je prišel tudi Robert Kranjec. Pozdravil je občinstvo in nam povedal, kakšni so njegovi občutki po zmagi. Ker so nam povedali, da bo Robert Kranjec po odhodu z odra delil podpise, smo šli k odru, a podpisov nismo dobili. Na oder sta prišli dve glasbeni skupini. Zapeli sta nekaj pesmi. Nato se je prireditev končala in odpeljali smo se proti domu.

Obisk tekme smučarskih skokov mi bo še dolgo ostal v spominu, saj sem se imel res lepo.

Jan Bitežnik, 4. a

TEKMOVANJA

Učenci in mentorji se že vrsto let udeležujejo najrazličnejših šolskih, regijskih in državnih tekmovanj. Tako smo v jubilejnem letu tekmovali v znanju kemije, biologije, geografije, zgodovine, slovenščine, fizike, matematike, angleščine in poznavanju sladkorne bolezni. Učenci so osvojili štiri zlata priznanja, štirinajst srebrnih in dvainšestdeset bronastih priznanj.

Učenci so sodelovali na mednarodnih likovnih in literarnih natečajih, udeležili so se tekmovanja Legobum, tekmovanja otroških in mladinskih pevskih zborov in Eko kviza.

V šolskem letu 2008/09 je bila šola tudi nominirana za Naj kulturno šolo.

KULTURNI DOGODKI

8. februar - SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK

Proslava ob našem kulturnem prazniku je pri nas že tradicionalna . Vedno jo želimo narediti mladostno, igrivo, ustvarjalno, torej P R E Š E R N O .

Slika: Ob slovenskem kulturnem prazniku.

KONCERT LJUDSKIH PESMI

Na koncertu ljudskih pesmi 27. marca 2009 je sodelovalo okoli 150 učencev. V levem kotu sta se skozi cel koncert babica in njena vnukinja, pogovarjali o ljudskih pesmih. Povedala je kaj je zibenštrid (kar pomeni ples s sedmimi koraki). Med koncertom je vnukinja vprašala ali so punce pele pesmi, ki prinašajo srečo? So, ampak tudi fantje so peli pesmi, ki so prinašale srečo (ko je Zeleni Jurij hodil po hišah). Ko je babica omenila dedka, se je zasmejala in povedala, da je dedek včasih prihajal in jo spraševal ali bo kaj k njemu prišla. Včasih je prišel sam, včasih pa s prijatelji.

Ko je Zeleni Jurij hodil po hišah in ko so fantje odšli, so šli do najbližjega potoka in tam vrgli obleko v potok.

Med nastopom so bile vse pesmi dobre in zanimive. Najboljša pesem mi je bila, Bil sem na griču. Bila je res zanimiva. Ves koncert je bil zanimiv in vesela sem, da sem tudi jaz na njem nastopala. Vesela sem tudi, da sta na koncert prišla moj ati in bratec Jurij. Oba sta uživala, tako kot smo mi.

Maruša Bešter, 4. b

GREGORJEVO

Slika: Gregorjeve hišice.

Na naši šoli smo nekaj časa namenili tudi tržiškemu običaju »Vuč u vodo«. Učenci od prvega do četrtega razreda so izdelovali GREGORČKE. Pri oblikovanju so po večini uporabljali naravne materiale.

Njihova ustvarjalnost in ustvarjalnost mentoric je pripomogla, da so bile hišice zelo kreativne, raznolike in izdelane v različnih tehnikah.

Učiteljica Irena Snodic

VALENTINOVO

Ljubezenskih spletk, zaljubljenih pogledov pred praznikom zaljubljenih ni moč spregledati. Učiteljici Mojca Pretnar Podobnik in Vesna Kucher sva s pomočjo vseh zaljubljenec na šoli postavili razstavo za valentinovo. Svoje misli so prispevali prav vsi – od tistih najmlajših, ki so spretno vihteli škarje in pisali koga vse imajo radi, do tistih prvih najstniških zaljubljenec.

Največ zanimanja je vzbudilo med učenci veliko srce, ki je bilo polno skritih ljubezenskih želja. Majhnih srčkov za pisanje želja je zmanjkalo, vendar to ni oviralo naših zaljubljenec – znašli so se po svoje s samolepilnimi listki. Bistvo je, da drugi zvedo, da jih ima nekdo rad. Pred srčkom se je trlo učencev željnih, da bi se njihovo ime pojavilo na enem izmed mnogih ljubezenskih sporočil.

Učiteljici Vesna Kucher in Mojca Pretnar Podobnik

KROŽKI

PRIJATELJSKA IMPRO TEKMA

31. 3. 2009 smo se učenci improvizacijskega krožka pod vodstvom učiteljice Simone Bertoncelj udeležili prijateljske impro-tekme. Učenci smo odšli na Osnovno šolo Sostro. Učenci in učitelji šole so nas prijazno sprejeli. Poleg nas in gostujoče šole so bili tam tudi učenci Osnovne šole Trnovo.

Slika: Šolska skupina improvizacijskega krožka.

Najprej smo se spoznali z učenci drugih dveh šol, ob dobri in prijazni pogostitvi, nato pa je vsaka šola predstavila svoje točke. Prijetno smo se pozabavali in do ušes nasmejali. Upamo da se bomo tudi drugo leto udeležili kakšne prijateljske impro-tekme.

Lara Pintarič, 8. a

IZBIRNE VSEBINE

POT V PARIZ

V petek, 15. 5. 2009, smo se učenci v okviru izbirnih predmetov Življenje človeka na Zemlji, Turistične vzgoje in Srečanja s kulturami odpravili v najbolj romantično mesto Pariz.

Ob 16.00 smo se odpravili izpred Osnovne šole Križe. Takrat se je zabava šele začela. Preden smo se lahko začeli veseliti, smo bili seznanjeni s pravili, ki smo jih že poznali. Z nami se je poleg treh učiteljic odpravila tudi prijazna vodnica Daša. Našo pot smo nadaljevali po sosednji državi Avstriji, Nemčiji in Franciji. V sobotno jutro smo se prebudili v hladni Franciji.

Prvi ogled smo imeli že ob 8. uri zjutraj in takoj smo se zavedali, da bo ta dan poln znamenitosti. Naša prva točka je bila Notredamska cerkev. Notredamska cerkev je gotška umetnina, ki stoji na mestu nekdanjega rimskega templja. Leta 1163 jo je postavil papež Aleksander III. in tako zastavil 170 let trajajoče delo gotških arhitektov in srednjeveških umetnikov.

Slika: Notredamska cerkev.

Kot drugo znamenitost smo si ogledali Pantenon, ki ga je dal zgraditi Ludvik XIV. To je cerkev za vse vere.

Slika: Eifflov stolp.

Povzpeli smo se tudi na znameniti Eifflov stolp, ki je visok 324 metrov in ima tri ploščadi. Eifflov stolp je bil izdelan leta 1889, postavljali pa so ga dve leti, dva meseca in pet dni. Ko smo se premraženi vrnili s stolpa, se nam je prav prijetno prilegla vožnja z avtobusom po mestu in raznih znamenitostih. Ogledali smo si tudi Louvre, muzej, v katerem stoji slavna slika Mone Lise.

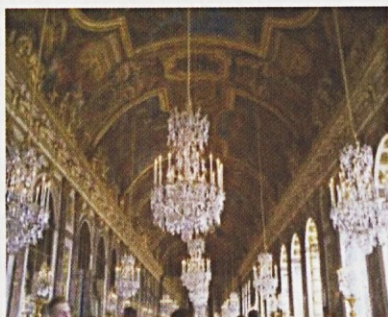
Po ogledu raznih znamenitostih smo se odpravili na drugi del Pariza, na Manhathan, kjer je veliko nakupovalno središče. Tu smo imeli 2 uri časa za nakupovanje. Proti koncu dneva smo se odpravili še na našo zadnjo točko sobotnega dne, na Montmarte. Grič Montmarte se v severnem delu Pariza vzpenja 130 metrov visoko. Grič je predvsem poznan po belih kupolah bazilike Sacre-Coeur, znane kot cerkev Saint-Pierre de Montmarte. Tu smo si lahko kupili še zadnje spominke na prečudovito mesto Pariz. Po dolgem dnevu raznih znamenitosti, se nam je prav prijetno prilegel počitek v hotelu Formule 1.

Ob osmi uri zjutraj smo se prebudili in odšli na zajtrk. Nato smo si ogledali Dom invalidov, v katerem stoji sarkofag mogočnega Napoleona Bonaparteja. Posebnost sarkofaga je, da je v njem pokopan Napoleon v sedmih krstah. Sarkofag je iz rdečega marmorja, varuje pa ga dvanajst kipov, simbolov njegovih vojnih pohodov.

Naša zadnja točka pa je bil čudoviti дворец Versailles, v katerem je bival Ludvik XIV., imenovan tudi sončni kralj.

Poleg prekrasnega parka, ki krasi дворец, se v notranjosti skrivajo prečudovite mogočno okrašene sobane.

Za najlepšo sobano pa še vedno velja KRISTALNA DVORANA.

Sliki: Kristalna dvorana.

Amanda Kregar, 8. a

SODELOVALI SMO

SODELOVANJE S KRAJEVNO SKUPNOSTJO

Šola že vrsto let sodeluje tudi s krajevno skupnostjo. Tako učenci šole pod mentorstvom učiteljev materinščine aktivno sooblikujejo kulturne programe z recitacijami pesmi. Dvakrat letno tako prebirajo pesmi ob krajevnem prazniku v Gozdu, ob dnevu spomina na mrtve pa pri obeh spomenikih NOB v okolici šole.

Učitelja Simona Bertancelj, Mitja Spreizer

Slika: Nastop učencev v Gozdu.

OBISKALI SO NAS OTROCI IZ VRTCA KRIŽE

Januarja 2009 so si otroci iz Vrtca Križe ogledali dve igrici, ki so ju pripravili učenci dramskega krožka naše šole. Učenci dramskega krožka so zaigrali pravljico Svetlane Makarovič z naslovom Medena pravljica in pravljico Olge Paušič z naslovom Sneguljčica malo drugače.

Poleg otrok iz Vrtca Križe so si predstavi ogledali tudi učenci 1. in 2. razreda naše šole. Po predstavah je sledilo še skupno petje otroških pesmi, ki jih je vzgojiteljica ga. Majda Hostnik spremljala s harmoniko.

Odziv otrok na tovrstno druženje je bil zelo dober, tako da bomo tudi v prihodnje takšna srečanja ponovili.

Učiteljica Andreja Poklukar

GOSTOVANJE HIŠE EKSPERIMENTOV

V torek, 10. 3. 2009, je na naši šoli gostovala Hiša eksperimentov. Gosti so sprva pokazali svoje nadvse zanimive eksperimente našim odličnjakom, nato pa smo bili na vrsti učitelji.

Eksperimenti so bili osupljivi in so delovali kot kakšne čarovnije, ki jih lahko razložimo s pomočjo znanosti. Tema učiteljev je bila Plinologija, ki nas je seznanila s plini na zanimiv in nadvse eksperimentalen način. Ali ste že videli kaj se zgodi z nageljčkom, ko ga za tri sekunde damo v tekoči dušik? Ali veste kakšna je temperatura tekočega dušika? Na vsa ta in podobna

vprašanja smo dobili odgovore in obnemeli odprtih ust. V popoldanskem času je bila predstava namenjena krajanom in tema je bila Težiščelgija. Otroci, učitelji in krajanji smo se zabavali ob razlagi težišča in ugotovili, da zna biti učenje matematike zelo zabavno. Zakaj ljudje nimajo vedno težišča v popku?

Slika: Eksperiment z balonom.

Ali res lahko premikamo predmete samo z mislimi?

Če želite odgovore na taka in podobna vprašanja, potem vam priporočam, da obiščete Hišo eksperimentov v Ljubljani – ne bo vam žal.

Učiteljica Vesna Kucher

LITERARNI PRISPEVKI UČENCEV

Učenci naše šole radi sodelujejo tudi na umetniškem področju. Nekateri izmed njih se predstavljajo z besedo.

ANČKA IN ŠTIRJE MARSOVCI

Bila je polnoč in kar naenkrat Ančka iz svoje sobe zasliši hrup v dnevni sobi. Vzame svetilko in počasi stopi v dnevno sobo, kjer zagleda štiri čudne postave. Hitro se skrije za kavč, od koder pogleda, kdo bi lahko bila ta čudna bitja. Presenečena zagleda štiri velike marsovce. Ančka je hotela zakričati, ampak je bila rajši tiho. Marsovci so bili veliki, temnozeleni, oči so imeli rdeče kot kri, zobje so bili videti kot bi bili narejeni iz stekla, trup v obliki krokodila, roke kot bi bile krvave in imeli so tri prste. Ančka se hitro in potihoma splazi nazaj v svojo sobo. Mislila je, da sanja, vendar ni. Slišala je, da prihaja nekdo v njeno sobo. Skrila se je pod odejo. Odprla so se vrata in v sobo so vstopili štirje marsovci. Ančko je bilo zelo strah. Marsovci so se ji počasi približevali. Ustavili so se ob postelji. Pogovarjali so se v čudnem jeziku. Ančka jih ni nič razumela, le srce ji je razbijalo v prsih. Nekaj časa ji je bilo vroče nekaj časa jo je zeblo. Kar naenkrat marsovci zavpijejo in skočijo na posteljo. Zgrabijo Ančko. Ona pa zakriči, se brani in premetava, vendar so marsovci močnejši. Ančka se z zadnjimi močmi poskuša ubraniti teh pošasti. Prime se za vejo. V tistem trenutku pa se zasliši grozen zvok. DRIIIN!!! DRIIIN!!! Seveda budilka je zazvonila in Ančka je morala vstati. Vsa utrujena je še vedno v rokah držala kolebnico, pod seboj pa zvito posteljno pregrinjalo. Res strašna je bila ta borba z marsovci. Še na poti v šolo se je nekajkrat uščipnila v roko in preverila, da je res zbujena.

Žana Studen, 6. a

Naslednja zgodba je bila poslana na literarni natečaj **Roševi dnevi**.

BRATA

Pred stoletji nazaj sta v neki deželi živela dva brata.

Pisala sta se Ostuden in sta si bila karakterni zelo drugačna. Prvi je bil priden fant, drugi pa nesposoben tat. Prvemu je bilo ime Bojan, drugemu pa Stanko. Bojan je bil visokorasel fant, močne postave in dolgih, skodranih las, ki so mu segali vse do pasu. Vodil je družinsko kmetijo in je bil pri ljudeh

poznan kot pošten in delaven človek. Stanko pa je bil vse prej kot to. Valjal se je po gostilnah, smrdel po alkoholu in bil nadvse nesposoben lopov. Pri ljudeh ni bil dobro zapisan in veljal je za veliko barabo. A tele štorije verjetno sploh ne bi bilo, če vanjo ne bi posegel prav on. Kajti nekega dne se je prikazal pred domačijo Ostudnovih, ves smrdeč in popraskan, kot da bi ga pohodil en velik slon. Bojanu se najprej niti sanjalo ni, zakaj gre. A ob pogledu na Stankove polne žepe mu je vse postalo kristalno jasno:

»Glej ga no! Če to ni naš vrli Stanko, najbolj nesposoben lopov v celem kraljestvu. Kje si pa danes kradel, kaj?«

Stanko mu ni takoj odgovoril. Sodeč po izrazu na obrazu je bil utrujen in na smrt pijan. A kmalu se je na tem brezizraznem obrazu narisal škodoželjen nasmešek in odvrnil mu je:

»Pri Ključarju sem si malo sposodil ... Bera je bila pa kar dobra!«

Ključar je bil pomemben bogatin, ki je živel v trdnjavi na vrhu visokega griča nad mestom. Bil je pošten in iskren človek, pa tudi pameten. Ravno zaradi tega naj bi si vse to premoženje tudi pridobil. Pravzaprav je bil tudi po poklicu ključar, zato se je ta priimek prenašal iz roda v rod vse do današnjih dni. Govorilo se je, da je imel v svojih sobanah razne čudne in nevarne naprave, ki jih ni bilo varno krasti. Ravno zaradi tega Bojanu ni bilo po godu, da je Stanko kradel prav njemu:

»Ključarju si kradel? Idiot! Ali sploh veš kakšne čudne "napravice" on vse ima?! Že sam Bog je verjetno hotel, da nisi ostal brez glave že trenutek, ko si prestopil njegov prag,« se je razhudil Bojan.

»Čudne napravice, kaj,« je radovedno poškilil Stanko. »Misliš tole?«

Iz vreče, polne nakradene robe je potegnil lisice. Bile so zlate barve z raznimi motivi in okraski, v glavnem kičaste ko amen. En konec je z drugim povezovala kratka veriga iz močnega materiala, ključavnice pa so se morale prilegati ključu izjemno nenavadne oblike. Stanko je lisice pomolil Bojanu naravnost pred nos in ta je vanje buljil kot tele v hlevska vrata.

»Lepe so, lepe. Ampak to še vedno ne opraviči tega da si kradel! In pospravi mi jih izpred oči! Zdijo se mi nekam ... em ... no, nevarne!« je zagodel Bojan in nameraval capinskemu bratu obrniti hrbet.

»Bojči, čakaj no vendar! Pogovoriva se kot dedca! Če bi tole nekomu ponudila po znižani ceni, reciva za 50%,« je zahropel Stanko in se pognal za Bojanom, ki se je napotil proti hiši. Takrat pa se je zgodilo nekaj zelo nenavadnega ali pa tudi ne če prav pomislimo. Ko je Stanko tekkel proti Bojanu, je v preveliki naglici klecnil čez kamen in se prevrnil naravnost na Bojana. Ta je zaklical samo še dolg "aua" in oba sta končala v oblaku prahu. Ko pa se je prah polegel, sta odkrila neprijetno resnico: bila sta vklenjena drug z drugim v zlate lisice.

"Ti butasti štor! Štor, štor in še enkrat ŠTOR! Zdaj pa imaš! Zaradi tebe sva oba vklenjena v te trapaste lisice!«

»Pomiri se bratec. Situacija je pod nadzorom!«

»Situacija je pod NADZOROM?! Imaš slučajno ključ, mogoče?!«

»Seveda ga imam ti trot! Tukaj ga imam, v svojem levem žep...«

A stavka mu ni uspelo dokončati, kajti sprevidel je, da ključa v levem "žep" ni.

»Še vedno čakam na tvoj ključ!«

»Em ...«

»Kaj, em?«

»Em ... ni ga ... «

»Kako to, ni ga?«

»Em ... nisem ga vzel.«

»NISEM GA VZEL!!! NISEM GA UKRADEL, RAJE RECI!!!«

»Daj no! Zagotovo bova kmalu našla način, da se znebiva teh lisic, ti povem!«

Če bi Stanko vedel kaj govori, tega "sigurno" ne bi izjavil. Kajti vsi poizkusi, da se znebiva lisic, so se izkazal za več ali manj neuspešne. Macola jih ni mogla zdrobiti, klešče ne izjaloviti in ogenj ne dotakniti. Vse kar sta dobila, so bili zmečkani prsti, ureznine in opekline. Največ jih je seveda dobil Stanko. Nekoč sta celo natrla roko s stopljenim voskom, da bi jih lahko spravila skozi obroča, a ni pomagalo. Namesto tega se je vse skupaj vnelo, (ker je Stanko vosek dobil iz goreče sveče) in Bojan je moral svojega brata celega potunkati v sod z vodo. A ujetništvo se je poznalo tudi na družabnem življenju. Tako se Bojan ni mogel iti nežnosti s svojo ženo, brez da bi se ves čas ob njem krohtal in zbijal šale Stanko. Tudi s klicem narave so bili problemi. Tako je nekoč Stanko pri opravljanju male potrebe po pomoti "zgrešil" cilj in zadel že tako razdraženega Bojana. Ta se je nad Stankom ves čas pritoževal, češ da je popoln nesposobnež, če si riti ne more obrisati z eno roko. Mlajši brat mu ni ostal dolžan, saj mu je nekoč zabrusil, da je nemogoče živeti z njim, ker ima zadah podoben kurji greznici. A pustimo zdaj te podrobnosti za sabo. Izkazalo se je, da je takšno življenje ni primerno in da se je treba spon na vsak način rešiti. Zato je Bojan nekoč prišel na plan z revolucionarno idejo:

»Mislim, da bi morala iti do Ključavničarja in ga prosti, da nama da ključ od lisic.«

»Si zmešan?!« je užaloščeno mijavknil Stanko. »Potem bi mu morala priznati, da sva kradla! Njemu, ki je najbolj pošten človek v celi vasi! Sploh pa mu nočem vrniti te res izvrstne robe.«

»Poslušaj!« je zarobantil Bojan. »Midva nisva kradla. Kradel si samo ti! In kot drugo se ne mislim s tabo več prepirati glede tega! Šla bova in mu vse skupaj vrnila. In nikar ne odkimavaj! Ključavničar nama bo gotovo odpustil in nama dal ključ.«

Bojan je moral Stanka dobesedno zvleči do posestva, kjer so ju Ključavničarjevi stražarji pospremili do starega moškega, v srednjih osemdesetih.

»Aaaaaaa ... Vidva sta mi torej ukradla dragocenosti! Prebrisana pa sta, to vama moram reči!« je dejal možakar.

»Midva ... « mu je želel ugovarjati starejši brat, a možakar ga je prekinil: »Že dobro, že dobro. Vse vama odpustim. Želita še kaj od mene?«

»V bistvu ja,« ga je dopolnil Bojan.

Razložil mu je vse, kar se je zgodilo in možakar ga je presenečeno gledal in podrobno prisluhnul zgodbi:

»In potem sva na lisicah našla vgravirani besedici I.G. kar zagotovo pomeni Igor Ključar, zato sva prišla za pomoč prositi vas,« je pripovedovanje končal Bojan.

»Zanimivo, zelo zanimivo!« se je na pripoved odzval Ključavničar.

»No saj bi tudi brez inicialk vedela, da sem jaz naredil lisice. Saj sta vendar kradla pri meni!«

»Nobenega midva ni bilo ... samo on ... Mah, pozabimo že to! Prišel sem vas samo vljudno prosit, da naju rešite bremena, s ključem, ki ga imate zagotovo nekje pri sebi, kajne? In seveda sva vam pripravljena vrniti vso nakradeno robo, ki jo je ukradel moj cenjeni bratec.«

Pri tem je Stanko glasno škrtnil z zobmi.

»Seveda bosta morala vrniti vse, kar sta nakradla. O tem ni debate. Pa vendar mi bosta izpolnila še eno uslugo, ki mi jo z obrestmi vred dolgujeta,« je dokončal starec in si pomel roke.

»Kakšno uslugo, če smem vprašati?« je preplašeno zakrulil starejši brat.

»Skupaj z robo, ki sta mi jo ukradla, so iz družinskega sefa izginili tudi neprecenljivi uhani moje pokojne žene.«

»In?«

»Nazaj jih hočem!«

»Ampak teh pa res nisva ... ni on ukradel, kajne Stanko?«

A mlajši brat se je le zvijal in kremžil, kot da bi požrl limono in granatno jabolko naenkrat.

»Stanko?«

»Vdam se! Ja ukradel sem uhlje ... pardon ... uhane njegove žene in ja, prodal sem jih na črnem trgu!« se je skrušil Stanko in skoraj planil v jok.

»Prodal si jih? Na črnem trgu! Ljubi Jezus!« je sapo lovil Bojan, ki je bil že tako ali tako vaje vsega hudega.

»No, to smo uredili,« se je odkašljajl Ključavničar. »Vidva meni prinesita uhane in nakradeno robo, jaz pa vama bom izročil ključ od vajinih lisic. Zmenjeno!« Bojan se ja na poti domov tako kregal nad Stankom, da so ju čudno ošinili mnogi. Kako bosta našla kupca, ki je od Stanka kupil uhane jima ni bilo jasno. A hujše že tako ali tako ni moglo biti. Potem pa jima je nekega dne na uho prišlo, da nekdo v sosednji vasi prodaja uhane za bajno vsoto. Zato sta zajahala konja (kar je bilo precej težko opravilo, glede na to da sta bila vklenjena) in odjezdila v sosednjo vas, kjer sta se s tem trgovcem sestala pred zanemarjeno staro gostilno.

»Slišal sem, da prodajate uhane neizmernih vrednosti. Jih lahko vidim?« je čim bolj diplomatsko zasikal Bojan.

»Kdo ste vi?« je zapredel trgovec, ki je dajal občutek nelagodja in strahu.

»Nekdo, ki se zanima zanje.«

In res mu je trgovec pokazal srebrne diamante, ki so se bleščali v jutranji zarji.

»Koliko hočete zanje?« se je pozanimal brat.

»Toliko, kot vi zagotovo nimate. Poberita se mi izpred oči! Odganjata mi prave stranke!«

Tedaj je Bojana mlajši brat prijel za komolec in ga povedel v stransko ulico.

»To je tista baraba, ki sem ji prodal uhane!«

»Misliš tista baraba, ki je še večja baraba od tebe? (Stanko se je pri tem razdraženo nasmehnil) Ni videti preveč dobrovoljen.«

»Prekupčevalci nikoli niso. Zdrobiva ga kot žužka, dokler še imava priložnost!«

»Ti že veš. Ampak zdrobila ga pa ne bova. Nak. Vljudno se bova pogovorila. BARABA ŽE BEŽI ČEZ ULICO!«

Stanko se je sunkoviti obrnil in zagledal, kako trgovec z uhani vred teče po ulici navzgor in s poti odriva ljudi.

»Ne skrbi bratec, imam rešitev!« je zakričal Stanko, pograbil velik kamen in ga zalučal proti prekupčevalcu. A kamen je namesto njega zadel nič hudega slutečo ženico, ki je z razbito glavo obležala na tleh.

»Ups ... «

»Joj ... Daj to meni!« je zakričal starejši brat, pograbil kamen in ga tokrat zalučal naravnost v nepridiprava, ki se je zrušil po tleh.

»Vidiš? Kdo je sedaj car?«

Pohitela sta po ulici navzgor in trgovca potegnili na stransko ulico, kjer sta mu odkrila kapuco in ga izprašala:

»Hotel si nama pobegniti, kaj? Odpade!«

»Če sta me pa hotela oropati! V očeh sem vama prebral. Barabe tatinske!« je zakikirikal trgovec, ki se je šatulje z uhani oklepал kot plavalec rešilnega jopiča.

»Kdo je baraba tatinska, a? Midva, ki sva se želela pogajati ali ti, ki si nama želel to odreči?! Poznam te. Že ko sem ti te uhane prodal, sem vedel, da si navaden tat!« je zabrlizgal Stanko.

»Saj res! Ti si tisti nesposobnež, ki mi jih je prodal. Trot! Plačal sem ti jih do kovanca natančno! Pa še zasolil si mi jih vrtočlavo!«

»Pomirite se no,« je hotel spor umiriti Bojan. »Odkupiti jih želiva nazaj. Za koliko jih nama prodate?«

»Ne dam vama jih! Zame so neprecenljivi!«

»Ti, mali lopovski ... « je hotel napasti Stanko, a ga je Bojan hitro utišal.

»Kaj pa če vam s Stankom narediva uslugo v zameno zanje? Bo to šlo?«

Trgovcu so se zasvetile majhne rjave oči in dejal je:

»Morda pa res nekaj lahko storita zame. Obstaja cev, ki bi se jo lahko dalo prirediti ... za ...hmmm ... top.«

»Čemu ti bo top?«

»Za vlamljanje v banke in posojilnice,« je zdrdral Stanko, še preden se je zavedel, da je bleknil preveč.

»Ti že veš! Hočem cev za top ali pa uhanov ne bo!«

»In kje naj bi dobila to cev?« se je pozanimal Bojan.

»Pri Pečarju. Doma ima pravo malo železarno in sigurno mu ne bo odveč narediti topovsko cev za vaju.«

»Zakaj pa ga potem ti nisi prosil, da ti jo izdelajo?« je zalajal Stanko.

»Ker z njim nisem v preveč dobrih odnosih!« je odrezal nepridiprav.

Brata sta se nato odpravila direktno k Pečarju, ki sta ga našla za talilno pečjo. Ko sta ga prosila za pogovor in je delo naložil delavcem, se jima je posvetil:

»Kar želita, to pri meni dobita!« je svoj slogan zdrdral Pečar.

Brata sta se spogledala, zavila z očmi in ga nagovorila:

»Želiva, da nama izdelate topovsko cev,« je prosil Bojan, ki je bil že navajen, da je pogovore vodil brez pomoči Stanka.

»Top? Zakaj ga bosta pa imela?« je radovedno vprašal Pečar.

»Za vlamljanje v banko!« mu je razdraženo zabrusil Stanko.

»Torej sta lopova?!« je presenečeno izjavil Pečar. »Dobrodošla v klubu!«

»Vi se tudi tat?« je nič manj drhteče vprašal Bojan, ki kar ni mogel verjeti, koliko tatov se najde v njihovi mali vasi.

»Kajpada! Mar res mislite, da bi mi uspelo preživeti čez mesec ob tako majhnem povpraševanju? Nup. Gospodarska kriza fanta. Vsak se mora po svoje znajti. Podnevi kovač, ponoči izposojevalec.«

»Prhhhh. Ni vam pomoči. V redu. Naredite nama standardno topovsko cev, pa vam plačava dvakrat več.«

»To pa ne bo šlo.«

»In zakaj ne?«

»Ker mi lahko poplačata samo z uslugo. Saj vesta kako gre. Tat tatu umije roko.«

»Jaz sploh nisem tat!«

»Bodi tiho, Bojan! Zdaj si že v bratovščini. Kakšno uslugo vam lahko narediva?« je vprašal Stanko.

»Zame ukradita ene par bakrenih žlebov, pa smo zmenjeni!« je odgovoril Pečar in se globoko zakrohotal.

»Bakreni žlebovi? Pa saj se jih najde samo na vaški cerkvi!« je zalajal Bojan, ki ni moral verjeti svojim ušesom.

»Tako je, jap. Jaz nimam duše krasti hiši našega božjega očeta, ampak vidva sta videti bolj prikladna.«

»Kolikokrat vam moram še reči, jaz nisem ... « je že hotel načeti Bojan a tokrat ga je ustavil Stanko:

»Zmenjeno.«

»V redu. Vidva meni žlebove, jaz vama cev.«

In tako so se poslovili drug od drugega in šli vsaksebi. Stanko in Bojan sta rop cerkvenih žlebov namerava izvesti še taisti večer, saj družbe drug ob drugem nista več morala prenašati. Tako sta takoj, ko je padel mrak, pograbila lestev in se napotila proti cerkvenemu zvoniku. Najprej sta namerava pobrati žlebove okoli mežnarije, ki so bili prikladno nizko. Delo je bilo zelo težko in utrujajoče in žlebovi so se le s težavo sneli. Nato sta jih skladala enega na drugega in tako dalje in tako dalje. Že sta skoraj snela vse kar se je dalo, ko so se odprla težka vhodna vrata in je na dvorišče prišel oskrbnik v kopalnem plašču, s klobučkom na glavi in s svečo v roki.

»Kaj pri svetem Petru pa vidva počneta?« je bevsknil in ju tako presenetil, da bi Stanko skoraj padel z lestve.

»Žlebove menjava,« je bleknil Bojan, ki se je le s težavo trudil, da je ujel ravnotežje.

»Res?« je začudeno vprašal oskrbnik. »Kaj jim pa je?«

»Oh, nič. Saj veste, ptiči in njihovi kakci. To res ne paše na hišo našega gospoda.«

»Bojan!« ga je hotel posvariti Stanko.

»Zanimivo. Župnik mi je ravno danes dejal, da jih bodo kmalu prišli zamenjat,« ni odnehal oskrbnik.

»Bojan!«

»Prav je imel,« si je sproti izmišljeval Bojan. »Ampak pozno smo končali in zdaj moramo tukaj delati v temi.«

»Bojan!«

»Ubožčki! Kajti ravno danes naj bi bili tukaj že popoldne,« je mlel oskrbnik.

»Em ... no, župnik je že malo sklerozen,« se je izgovarjal Bojan.

»In sicer naj bi končali že ob petih!«

»BOJAN!!!«

»Pa kaj je?!«

»Razkrinkal naju je! Bežival!«

In bilo ni niti trenutek prepozno, kajti takrat je oskrbnik izpod plašča potegnil samokres in ga uperil naravnost vanju. Zaslišal se je en velik "BUŠ" in strešnik pred njunima nogama je razklalo, onadva pa ste že bežala naprej in skakala s strehe na streho, kolikor so ju nesle pete. Na koncu sta vsa izmozgana končala na drugi strani vasi, z žlebovi v roki in potom na obrazu.

»No ... heh ... sva vsaj ... heh ... dobila ... heh ... žlebove ... heh, « je sopel Bojan.

»Misliš, da naju je prepoznal?« je prav tako sopel Stanko.

»Ne, mislim da ne. Pojdiva.«

In tako sta šla naprej vse dokler nista še pred zoro prišla v drugo vas. Tam sta izmenjala žlebove za topovsko cev, ki sta jo nato pri trgovcu zamenjala za uhane. Ta ju je še enkrat osorno premeril, nato pa odšel po svojih opravkih. »Najbrž si gre ogledat banko, ki jo bo razstrelil!« je samozavestno dejal Stanko. Brata sta zbrala vso nakradeno robo, jo spravila v zaboje, na vrh pa položila uhane. Nato sta odšla proti gradu, kjer ju je že čakal Ključar.

»Prinesla sva ti kar si hotel, Ključar!« je zarevskal Bojan.

»Dobro! Odlično! Ženini uhani! Joj kako sem srečen!« je rekel možakar in že hotel planiti nad bleščeče se dragulje.

»Ne tako hitro, Ključar!« je dejal Stanko in mu zaprl zaboj tik pred nosom. »Hočeva ga.«

»Kaj hočeta?« je presenečeno pobuljil Ključar.

»Ključ. Od tebe. Zdaj.« je rekel že rahlo neučakani Bojan.

»Aja, ključ! S ključem je pa tako fanta,« je rekel možakar. »Ne vem, kako bosta tole sprejela ampak ... em ... nimam ga.«

»Kako to, nimate ga?« je vprašal Stanko. »Lisice so vendar vašel!«

»Pravzaprav niso. Tiste inicialke ne pomenijo Igor Ključar ampak Ivan Klobučar, ki je ... «

»Svetovno priznani izdelovalec mučilnih aparatov in drugega kiča,« je končal Bojan. »Saj sem vedel, da sem nekje že slišal to ime!«

Možakar se mu je nasmehnil in mu obrnil hrbet, ko je Stanko za njim zaklical:

»Hej, ampak to pomeni, da ste mu vi tiste lisice ukradli!«

»Seveda sem mu jih! Potreboval sem nekaj, da sem se ubranil takih nepridipravov kot si ti. In kot profesionalni tat sem mu tudi jih. Vaju pa sem samo izrabil, da sta mi prinesla nazaj moje uhane, ki sem jih nekoč ukradel.«

»Torej niso ženini?«

»Ne, ampak verjetno jih bom podaril svoji mami. Stara vešča bo imela kmalu 100 let!«

In tedaj je brata pograbila straža in ju vrgla čez hišni prag.

»Kaj si mi že enkrat rekel o Ključarju, Stanko?« je zdaj izbruhnil Bojan. »To je najbolj pošten človek, kar jih imamo v naši vasi. V resnici pa je najbolj nepošteni človek kar jih imamo!!!«

»Oh molči že, no!« se ni pustil zмести Stanko. »Tisti Klobučar živi zdaj v Parizu. Čaka naju še na tisoče milj hoje!«

Andraž Slatnar, 9. b

NEVIDEN SEM

1. Uvod

Edvard je bil časnikar pri eni večjih časopisnih hiš. Službo je opravljal vestno, bil je eden boljših. Tako je nekega dne od tajnice svojega šefa izvedel, da ga bo šef povišal, zato mora naslednji dan priti k njemu. Še bolj zagnano je delal, ob 14.45 pa odšel domov. Za naslednji dan je pripravil obleko in pogledal poročila, okrog polnoči pa je šel spat.

2. Neviden sem!

»Aaaaahhhh!!!« je zazehal Edvard in se pretegnil. Pogledal je na uro in stekel v kuhinjo, saj je imel le še nekaj minut. Pojedel je kos kruha in se oblekel, potem pa stekel iz bloka in skočil v avto. Obrnil je ključ, iz avta pa se je pokadilo. Udaril je po volanu, stopil iz avta, ga zaklenil, pogledal na uro in stekel na železniško postajo. Z vlakom se je odpeljal eno postajo naprej, kjer je izstopil. Prerinil se je mimo potnikov in tekkel proti delovnemu mestu. Odrinil je vrata, takrat pa so vsi, ki so ga obkrožali, pogledali proti vratom. Pozdravil je, a mu ni nihče odzdravil. Z dvigalom je prišel v šefovo pisarno in pozdravil, šef pa ga ni slišal. Pozdravil je še enkrat, tokrat glasneje, njegov šef pa še vedno ni odlepil pogleda stran od računalniškega monitorja, zato je potrkal po mizi. »Kdo je?« je vprašal šef in gledal proti vhodu. Edvard se je prestrašil, saj je imel občutek, da gleda šef skozi njega, a se je spomnil na službo in dejal: »Gospod, prišel sem, saj ste me poklicali.« Šef je še vedno strmel v vrata. »Razumem, to je šala,« in ga potrepil po rami. Šef se je zdrznil in skočil od mize. Pogledal je na uro in zamrmral: »Mislim, da smo dobili novo prosto delovno mesto.« Edvard je bil že malo jezen, zato je šefu rekel: »Gospod, naplahtali ste me, da me ne vidite, zdaj pa se pogovoriva o službi.« To je rekel, nato pa se je usedel na zloglasni "Stol Usode", na katerega so se usedli vsi uslužbenci, ki so prišli k šefu in veliko jih je slišalo novico, da so odpuščeni, prav na tem stolu. Govorilo se je, da so na tem stolu nekateri znoreli, Edvard pa tem govoricam ni verjel. Pet minut je sedel čisto pri miru, takrat pa je šef stopil ven iz pisarne in tajnici rekel: »Pošlji Edvardu, saj veš, tistemu, ki bi moral priti k meni v pisarno, sporočilo, da je odpuščen.« Takrat se je Edvardu v glavi nekaj zalomilo, skočil je na mizo in brcnil monitor z mize, zatem se je lotil še pomembnih dokumentov in jih raztrgal. V pisarno so pritekli Edvardovi sodelavci, tajnica in šef. Ta je šokirano lahko izdaval le: »Listi ... premikajo ... sami.« Takoj zatem se je onesvestil in padel po tleh.

3. Stari mož

Edvard je takoj zatem, ko je šef padel po tleh, stekel iz sobe in ven iz stavbe. Tekel je po pločniku in odrival pešce, ti pa so se obračali in začudeno pogledovali okrog, nato pa nadaljevali s potjo. Edvard je tekkel in po desetih minutah pritekkel do domačega bloka. Po stopnicah je prišel do stanovanja, takrat pa opazil, da so vrata odprta. Vstopil je in v kuhinji zagledal vsiljivca. Stopil mu je za hrbet in ga po glavi udaril z dežnikom. Tat se je obrnil in v

zraku nad sabo videl lebdeč dežnik, zato je skozi vrata pobegnil na ulico. Edvard ga je hotel še bolj prestrašiti, zato je stekel po ulici za tatom. Z ulice sta stekla v park, kjer je tat Edvardu pobegnil neznano kam. Obračal se je levo in desno, a tatu ni videl, kar naenkrat pa je zaslišal klice na pomoč. Na cesti je tatu napadla tolpa huliganov in pretepačev. Edvard je po potki prišel do tolpe in vsakega udaril po rami, zato so se začeli pretepati med sabo, Edvard je tatu prijel za roko in ga odpeljal za enega od blokov. Dejal mu je: »Mali, me slišiš? Halo?« A tat mu ni odgovoril, vstal je in se odpravil po ulici proti restavraciji, vmes pa se praskal po glavi in se spraševal, kaj se mu je zgodilo. Edvard se je potrto usedel na klop v parku in gledal v nebo. Premišljeval je že, da bi se odpravil na kosilo, ko se mu je na kolena usedla starka in začela po tleh trositi kruh za golobe. Edvard je tako pet minut čakal, nato pa je starka vstala in hotela oditi, a ji je iz rok na tla padla torbica. Pobral ji jo je, a je pozabil, da je neviden, zato je starka kriče zbežala. Edvard je že vstal, da bi stekel stran, preden pridejo radovedneži, a mu je pot zastavil starec in mu dejal: »Vidim, da imaš probleme. Ti lahko pomagam?« Edvard je najprej tiho stal, nato pa je ugotovil, da starec govori njemu. »Kako veš, da sem tukaj pred tabo?« Starec mu je povedal, kako je tudi sam v mladosti postal neviden za svet. Skupaj sta se odpravila na sprehod po parku, vmes pa je starec Edvardu dal star raztrgan dnevnik: »V tem dnevniku so zapisane vse stvari, ki jih moraš vedeti.« Dala sta si roke, nato pa se razšla.

4. Odkritje

Bilo je okrog šestih zjutraj. Edvard ni mogel spati, zato je šel na obhod po mestu. Prebral je cel dnevnik in že dva tedna je bil neviden. »Me kdo sliši? Prosim oglasite se!« Je kričal po mestu, a nihče mu ni odgovoril. Brnil je v smetnjak, a so vsi, ki so prišli mimo, samo strmeli v smetnjak. Žalostno se je umaknil v stransko ulico in premišljeval o dogodkih, ki so se mu zgodili. V ulico je zapeljal avto, zato se je Edvard umaknil in šel nazaj na pločnik. Na drugi strani ceste je stal bel kombi, v njem pa je sedel mož s čudno pripravo, nekakšno anteno. Stopil je iz kombija, zaloputnil z vrati in stekel proti Edvardu, naprava v njegovi roki pa je začela utripati in žvižgati vedno bolj. Edvard je že bral o tem: mož je bil parapsiholog na lovu na duhove. Edvard je stekel stran, a parapsiholog mu je sledil. Ujel ga je v stransko ulico, kjer Edvard ni mogel mimo. »Če si tukaj, se mi oglasi, duh,« je rekel parapsiholog in mahal po zraku, da bi se dotaknil Edvarda, a se mu je ta nekako izmaknil in mu pobegnil. Skril se je za smetnjak za papir in čakal. Mimo je hodilo vedno več ljudi, med njimi je zagledal tudi starca, ki ga je srečal v parku. Videl je, da je starec vstopil v trgovino in kmalu prišel nazaj ven, v rokah pa je držal okrvavljen nož. Edvard je skočil iz skrivališča in vprašal starca: »Kaj si naredil?« Ta pa se je zasmel in mu dejal: »Ubil sem znanstvenika, ki je imel ključ, ki sem ga potreboval.« Pomahal je Edvardu s ključem pred nosom in Edvard je z listka, ki je visel s ključa, prebral: Kemikalije. Zadril se je na starca: »Zastrupil boš vodovod! Bolan si! Ne bom ti pustil, da to izpelješ.« Starec mu je odvrnil: »Ne bo ti uspelo.« Zamahnil je z nožem proti Edvardu, nož ga je le za las zgrešil. Odrinil je smetnjak v starca, da je ta padel, nato pa vzel nož in ga vrgel v kanalizacijski jašek. Starec je vstal in Edvarda udaril po

nosu. Udaril ga je tako močno, da je Edvardu takoj začela teči kri. V rokav srajce si je obrisal nos in odskočil, saj se je starec pognal vanj, a ga je zgrešil in se zaletel v zid. Onesvestil se je, zato ga je Edvard odvedel z mesta, da bi ga zaprl na prazen kraj brez ljudi. Z avtobusom sta se peljala proti avtobusni postaji na podeželju, ko se je starec zbudil in porinil Edvarda skozi vrata ven, ta pa ga je prijel za nogo in oba sta padla na cesto. Starec je zbežal na bližnji hrib. Ko ga je Edvard ujel, je videl, da sta prišla na smetišče.

5. Dvoboj na smetišču

Porinil je starca v kup stare šare, potem pa se je sopihajoče odpravil proti avtu enega od delavcev. Prišel je do vrat, ko je za sabo slišal glas: »Kam pa kam?« Obrnil se je in starec ga je z zarjavelo cevjo udaril po glavi in ga odvedel proti napravi za mečkanje smeti. Odrinil je delavca, ki sta se pogovarjala in pila kavo, in dvignil Edvarda, da bi ga vrgel čez ograjo. Edvard se je zavedel, ko je pod sabo zagledal mečkalnik smeti. Padel je na tla in kmalu so delavci v mečkalnik postavili star zarjavel avto. Pogledal je vanj in na zadnjem sedežu našel železno palico. Vrgel jo je v starca, ta pa je padel čez ograjo. Spet sta se spopadla in Edvardu je uspelo starca zapreti v avto. Delavci so na dno mečkalnika vrgli nekaj tramov in škatel. Edvard je postavil škatlo k steni, na njo pa postavil manjše. Po njih je splezal iz mečkalnika. Obrnil se je stran, ko sta bili steni že čisto skupaj. Šel je domov in si čez rano ovil nekaj gaze, zatem pa zaspal.

6. Beg

Zjutraj je Edvarda zbudil strašen hrup. Pogledal je skozi okno in zagledal zaprto cesto, polno delavcev. Nekaj delavcev je teklo proti bloku. Edvard je stopil na hodnik in našel na steni luknjo. Iz nje je potegnil nekaj palic eksploziva. Sam sebi je rekel: »Podrli bodo blok! Ustaviti jih moram.« Stekel je po hodniku in iz vseh lukenj vzel eksploziv in šele, ko je izpraznil cel hodnik, opazil, da iz palic vodijo žice. Sledil je žicam in prišel na cesto pred blok. Na mizi je opazil detonator. Vzel je kamen in udaril po detonatorju, a nič mu ni naredil. Stekel je v stanovanje in vzel nož. Žic ni mogel prerezati. V torbe, potovalke in nahrbtnike je spravil, vse kar je potreboval in nato stekel iz stavbe. Skočil je na avtobus, preden so se zaprla vrata. Še zadnjič je pogledal proti svojemu dolgoletnemu domovanju. Zadremal je in ko se je zbudil, se je avtobus ustavil na avtobusni postaji. Izstopil je in vzel prtljago. Pogledal je levo in desno, a nikjer ni bilo žive duše. Bil je sam v temnem gozdu. Šel je po poti in kmalu našel kočjo. Skozi okno ni opazil nobenega človeka, vrata so bila odklenjena, zato je vstopil. Prtljago je postavil na tla pod mizo. Bil je lačen, zato je odprl hladilnik, da bi kaj pojedel. Namrščil se je, ko je v hladilniku našel samo plesniv jogurt. Usedel se je in zavzdihnil. S seboj je imel nekaj keksov. Vzel jih je iz vrečke in našel same drobtine. Pojedel jih je, v želodcu pa mu je vedno bolj krulilo. Na hrbet si je oprtal nahrbtnik, vzel vrečke in potovalke in odšel. Hodil je in hodil in v temi prišel iz gozda. Pred sabo je videl nekaj lučk, a so bile zelo oddaljene. Ulegel se je pod kozolec in zaspal. Zbudil se je zelo zgodaj, še v temi. Bilo je mrzlo, zato si je oblekel bundo. Mimo je pripeljal avto in osvetlil kozolec. Edvard je vzel prtljago in šel

proti cesti. Po robu ceste je šel za avtom. Po eni uri je prišel na glavno cesto. Na drugi strani je bilo majhno naselje. Hotel je že prečkati cesto, a je bilo prenevarno zaradi vseh ljudi, ki so hiteli po službah. Na prehodu za pešce je čakal, dokler mimo ni prišel možakar z aktovko. Sledil mu je čez cesto, potem se odpravil v trgovino sredi naselja. S polic je vzel nekaj plastenk ledenega čaja in vode, malo kruha, mesa in kos sira. Stopil je iz trgovine in se sesedel na strohnelo in popisano klopco. Naredil si je sendvič in ga hitro pojedel in v koš v obliki žabe vrgel ovitek sira. Nato je iz žepa vzel zemljevid in poiskal naselje. Bil je zelo daleč od doma. » Kam naj grem?« si je zamrmral. V tistem trenutku je mimo pripeljal avtobus in se ustavil nekaj metrov stran. Edvard je vzel prtljago, jo dal na sedež in se usedel. Ura je bila šele sedem, še vedno je bilo mrzlo in temno. Zapel si je bundo in dal roke v žep. Gledal je, kako je naselje izginjalo in prikazala se je velika dolina. Avtobus je peljal severno po cesti mimo smetišča na hribu. Edvard se je spomnil dogodka nekaj dni nazaj in spreletel ga je srh, ko je na travniku zagledal starca. Ko je bolje pogledal, na travniku ni bilo nikogar. Peljal se je skozi štiri vasi in ob okrog petnajst minut čez sedem prišel v peto vas, ki je bila najlepša, in zdelo se mu je, da je tudi najbolj prijazna. Na znaku je pisalo Križe. Videl je otroke, ki so šli v šolo, kmete, ki so na polju nabirali solato in ljudi, ki so šli po opravkih. Šel je okrog, da bi našel prazno bivališče, a edine prazne hiše so bile lope na polju, pa še te so bile zaklenjene. Umaknil se je traktorju in se odpravil proti hišam pod goro. Skočil je čez smrdljiv potoček in čez vrt prišel na cesto. Ni vedel, ali naj gre po pločniku levo ali desno ali naj prečka cesto. Odločil se je, da gre levo, proti trgovini. Pred trgovino je na stopničkih sedelo nekaj otrok in se pogovarjalo. Šel je mimo njih, spet levo, proti pošti in cerkvi. Odpravil se je na pokopališče in premišljeval, kaj naj stori, v mislih pa je premišljeval, kako pada s strehe. Odkimal je in šel na pločnik. Mimo njega je prišel otrok in pozdravil: »Dober dan.« Edvard je začudeno pogledal, se obrnil, a na pločniku je videl samo otroka. Vprašal ga je: »Me res vidiš?« In otrok mu je prikimal. Edvard mu je povedal, kaj se mu je zgodilo, otrok pa mu je rekel: »Ne verjamem.« Edvard je stopil do starke, ki je peljala psa na sprehod in jo pozdravil, ta pa ga je pozdravila nazaj. Veselo jo je pogledal, jo objel, stekel stran in veselo kričal, starka pa ga je le začudeno gledala. Stekel je v skrivališče, kjer je skrival prtljago. Štopal je do svojega bivšega domovanja, 40 kilometrov južneje, si poiskal novo stanovanje in prosil za novo priložnost v časopisni hiši. Na vprašanje, kje je bil zadnji mesec, je šefu odgovoril, da je šel na pogreb dedka, ki je živel v Ameriki in mu povedal, da je o tem obvestil tajnico, ki je potrdila, ko ji je za hrbtom pomahal s šopom bankovcev. Spet je dobil nazaj svoje življenje in še naprej vztrajno delal. O svojem nevidnem tednu pa ni govoril nikomur.

Marko Ferlic, 7. b

TAKO TE IMAM RAD, DA TE BI POŽRL

Pred davnimi časi je živel lev, po imenu Vinko. Imel je vse, kar si lahko lev želi. A niti enega prijatelja ni imel. Zato je premišljeval, kako bi dobil prijatelja. Mamica mu je rekla:

Če hočeš prijatelja, moraš nekaj narediti za njega.

Vinko jo je vprašal:

Kaj pa naj naredim?

Za začetek poskusi s pesmico.

In res je napisal pesem in šel k žirafi Tinki in ji je zapel pesem:

Tinka, jaz te imam tako rad, da te bi požrl!

Ko jo je hotel vprašati, kako ji je všeč, žirafe že ni bilo več.

Žalostno je prišel k mamici in ji je rekel:

Ni delovalo.

Poskusi z voščilnico, mu je odgovorila mamica.

Tako je poskusil pri kameli Ani. Ko je Vinko prebral voščilnico, Ane že zdavnaj ni bilo več. Med potjo domov je zagledal levinjo. Vprašal jo je, kako ji je ime. Rekla je Pika.

Jaz pa sem Vinko.

Rekla je tudi, da ga ima tako rada, da bi ga požrla. Kaj mu je preostalo drugega, kot da reče enako. Tako sta postala prijatelja.

Štefan Terziev, 2. b

TAKO TE IMAM RAD, DA TI BI VSE PRINESEL

Nekoč je živela lepa zajčica Manca. Ampak Manca ni imela nikogar, s komer bi se zabavala. Trudila se je celo noč in goski Tjaši pela:

Tako te imammm raaada, daaa bi tiii vse priii neeeslaaaa!

A goska je imela že veliko prijateljev in stvari, zato je izginila v mlako. Potem je šla zajčica k zebri Blažki. Za njo in njene mladičke je pripravila pravljico. Zebra je rekla:

Hvala, toda v tvoji pravljici ni nič sličic.

Zajčica Manca je zato šla k miški Ani in njenemu možu Janezu. Prinesla jima je televizijo, ker jo rada gledata. A tudi onadva nista želela imeti njenega darila. Žalostna je Manca odšla domov in si rekla:

H komu pa lahko še grem? Aha, že vem, k rački. Vendar, kaj ji lahko dam? se je na glas pogovarjala sama s seboj.

Nič, se je oglasil papagaj Tin. Povej ji na lep način.

Zajčica Manca je sedaj hitro odskakljala k rački, saj je morala priti k njej še do pol polnoči. Pravočasno je prišla in ji je rekla:

Račka, boš moja prijateljica?

Seveda, ji je odgovorila.

In tako sta postali najboljši prijateljici, zajčica pa je še naprej vsakemu posojala stvari.

Petra Čibej, 2. b

POVODNI MOŽ

V podvodnem svetu sta živela Urška in povodni mož v gradu. V njem so bile tri sobe. Ena je bila iz zlata, druga je bila iz srebra, tretja je bila iz kovine. Povodni mož je Urško dal v prvo sobo, a ji ni bila všeč. Povodni mož jo je dal v drugo in tretjo sobo. Tudi ti Urški nista bili všeč. Obupan jo je potegnil na površje, da se je Urška lahko vrnila domov.

Doma je sklenila, da bo spet šla na ples. Tokrat je izbrala Franceta Prešerna. Ni bila bogata, imela pa je polno glavo lepih besed.

Janez Leskovšek, 2. b

MOJA ŠOLA

Moja šola ni navadna šola. Imamo samo dva predmeta. Prvi je matematika, drugi pa je kosilo. Prepovedano je v šoli brati in risati. Če katera mama izve, da njen sin bere ali riše, dobi močno po riti. A za kosilo so na voljo le sladke stvari. Pri matematiki ne računamo, ampak pišemo koliko bonbončkov pojemo. Naš ravnatelj je gospod Hrenovka. In ko začne kakšen govor, začne takole:

»Pozdravljene moje male hrenovke ...«

In konča takole:

»Ne pozabite, da vas velika hrenovka pozdravlja.«

Seveda so hrenovke najljubša jed vseh.

Moja šola je najboljša šola, ampak je žal samo na papirju.

Štefan Terziev, 2. b

VITEŠKA VREMENSKA NAPOVED

V ponedeljek bo zelo huda nevihta. Vitezi, skrite se v hlev svojega konja. A ne bojte se, v torek bo oblačno in lahko oddirjate k svojim lepoticam. A raje ostanite tam, ker bo v sredo pripekalo sonce in bo nevarnost, da postanete pečenke. Če boste pri princesi, ostanite tam še en dan, ker bo v četrtek padal dež in vaši šlemi lahko zarjavijo. Če pa ste že odšli, se rajši takoj vrnite nazaj.

Ta teden bo res slab teden za vas.

Štefan Terziev, 2. b

DOMIŠLJIJSKE ŽIVALI**DOLGONOSEC**

Moja žival je Dolgonosec. Je velika za deset žiraf. Glavo ima rjavo in bež. Usta ima zelena, nad usti pa ima troje oči. Na trebuhu ima narisano rožo, na nogah pa ima kremplje. Zadaj sta dva repa. Dolgonosec je star en mesec in pol. Hrani se z žuželkami in hlodi, da si sčisti ostre zobe. Živi v Afriki.

Katarina Ličen, 2. b

ČINARAČA

Moja žival je Činarača. Ima oranžno telo in štiri noge. Na glavi ima velike kremplje. Zadaj ima rep z bodicami, da se lahko brani. Krila ima zato, da lahko preleti morje. Ima vzorce po telesu, da vejo da je nevaren. Na glavi ima roge in špičaste zobe, da lažje ugrizne plen. Ima dolg jezik, da lahko ulovi mrčes. Žival je velika 10 cm in stara dvesto let. Lahko skače iz vode in lahko tako močno buta v tla, da naredi luknjo. Je muhe, komarje in žuželke. Živi pod vodo in na travniku.

Blažka Škerjanc, 2. b

PINGO

Moja žival je Pingo. Izgleda kot en hrošč. In tudi zelo debel jeziček ima. Telo je okrašeno z liki in na hrbtu ima bodice, da se lahko brani pred živalmi, ki ga hočejo napasti. Velik je skoraj kot slon. Doseže starost 101 leto. Moja žival živi v gozdu. Pleza po drevesih, da najde hrano. Je klope, metuljčke in pajke.

Saška Kondić, 2. b

MINIFEDRIČ

Moja žival je Minifedrič. Glavo ima zeleno. Ima dolgo telo. Jezik je dolg 30 cm. Ima tri noge. Velik je 100 metrov in 10 centimetrov. Doseže starost 105 let. Način življenja je hranjenje, skakanje po drevesih in igranje. Je ribe in hobotnice. Živi v morju.

Lina Mešič, 2. b

ZATAKNOREPEC

Moja žival je Zataknorepec. Ima pet repov in v ustih ima osem zob. Pod vratom ima modro dlako. Z njo se brani. Vzmet ima zato, da napade iz zraka. Na koncu hrbta ima turbo pogon. Pod trebuhom ima strelke, na hrbtu pa rezila. Manjši je od prahu. Star je eno leto, doseže pa 1000 let. Podnevi plava in se skriva pred kiti. Hrani se z ribami. Živi v morju.

Miha Jekovec, 2. b

MUHA SE ZALJUBI V PAJKA

Nekoč je živela muha, ki ni vedela kaj ji je. Takole je bilo. Nekaj časa jo je zeblo, nekaj časa ji je bilo vroče. Nekaj časa ji je bilo slabo, nekaj časa je bilo vse v redu. Nato je odletela do zdravnice žabe in ji povedala, kaj se ji dogaja. Začela je govoriti:

Nekaj časa se počutim v redu, nekaj časa pa ravno obratno.

Žaba je premišljevala, vzela v roke knjigo in rekla:

Zaljubljena si.

In muha je bila tako zaljubljena, da je takoj odletela domov, narisat pajku risbico. Nato je šla pred njegovo hišo, potrkala in pajek je odprl ter jo vprašal:

Zakaj si mi prinesla sliko?

Zato, ker sem vate zaljubljena.

Od takrat živita skupaj srečna in vesela v pajkovi mreži.

Miha Jekovec, 2. b

ČE BI LAHKO SANJAL KARKOLI ...

Sanjal bi deželo pravljic.

Matevž Thaler

Sanjala bi življenje.

Katarina Oranič

Sanjala bi prijateljstvo.

Lina Mešič

KAJ JE DOMOVINA?

Domovina je družina.

Katarina Ličen

Domovina je topla postelja.

Kristjan Pintarič

Domovina je takrat, ko se crkljam pri očiju in mamici.

Katarina Ličen

Meni domovina pomeni zdravje in počitek in toplo odejo in veliko zraka.

Tia Gašperlin

NAROBE DAN

Zgodaj zvečer sem šla iskat obleke v zamrzovalnik. Nato sem si spekla torto na žaru in odšla v skrinjo po zobno ščetko. Umila sem si zobe v omari in odšla spat.

Nika Cizelj, 2. b

MOJ NAJLJUBŠI MESEC

Moj najljubši mesec je junij. Zakaj? Ker se kopam v bazenu in ker očka peče čevapčiče.

Žan Ribnikar, 2. b

ZAJEC IN ZAJČEK

Nekoč sta živela zajec in zajček. Zajec je šel v gozd, zajček je šel v gozdek. Zajec je dobil prijatelje, zajček pa prijateljčke. Tako sta živela do konca in končka.

Matevž Thaler, 2. b

UGANKE IZ 2. b

Ponoči leti, se noči ne boji. (netopir) <i>Janja Oman</i>	Plava kot riba, je kot pes. (morski pes) <i>Ana Dolžan</i>
Na laseh visi, zelo te srbi. (uš) <i>Janja Oman</i>	Ponoči leti in se otrok veseli. (božiček) <i>Kristjan Pintarič</i>
Ponoči ne spi, mladim puncam srka kri. (vampir) <i>Lina Mešič</i>	Je bel in straši tako UUUUUUUU! (duh) <i>Saška Kondić</i>

Osnovna šola Križevci
šolsko leto 2009/10

Depo
908TRŽIČ
MOSTOVI
2009/2010

373.3(497.4 Križevci)

4003442, JUBILEJNA COBISS®

KNJENICA TRŽIČ

Učenci 1. triletja

Učenci 2. triletja

Učenci 3. triletja